

DUNABOGDÁNY

Dunabogdány Településtervezési - Településfejlesztési terv

Véleményezési anyag

2023. október

Völgyzugoly Műhely Kft.

DUNABOGDÁNY

TELEPÜLÉSTERV

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV Véleményezési anyag

Dunabogdány Község Önkormányzata
Cím: 2023 Dunabogdány, Kossuth Lajos út 76.
Tel.: 26-391-025

Tervező
Völgyzugoly Műhely Kft.
1024 Budapest, Szilágyi E. fasor 13-15. II/5.
Tel.: 1-439-0490, 70-944-3015, 20-913-8575,
www.vzm.hu, vzm@vzm.hu

2023. október
VZM 1723/22
db_telterv_tft_231017

ALÁÍRÓLAP

Településrendezés

Ferik Tünde
vezető településrendező tervező
TT/1 13-1259

Horváth Ágnes
okl. településmérnök TT 01-6397
okl. tervező építészmérnök

Tájrendezés,
környezetvédelem

Kéthelyi Márton
okl. tájépítészmérnök TK 01-5282
tájvédelmi szakértő

Marján Melinda
okl. tájépítészmérnök
okl. természetvédelmi mérnök

Vízi közművek

Bíró Attila
okl. építőmérnök
(MK 01-2456)
(InfraPlan Kft.)

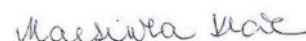
Energiaközművek,
távközlés

Hanczár Zsoltné
okl. gépészmérnök
(MK: 01-2418)
okl. városépítési-városüzemeltetési
szakmérnök
(KÉSZ Tervező Kft.)

Közlekedés

Macsinka Klára
okl. közlekedéscsoportmérnök
13-1017 KÉ-K, Tkö
(MobilCity Bt.)

Munkatárs

Hantos Ádám
tájrendező és kertépítő mérnök hallgató

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	5
ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE	5
A KÉSZÜLŐ TERVEK	5
A TERVEZÉSI FOLYAMAT, AZ EGYEZTETÉS ÉS ELFOGADÁS RENDJE	6
A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV FELÉPÍTÉSE, ALKOTÓELEMEI	8
I. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV	10
1. JÖVŐKÉP	11
1.1. A FEJLESZTÉS IDŐSÍKJA	11
1.2. A JÖVŐKÉP PILLÉREI	12
2. FEJLESZTÉSI CÉLOK	14
2.1. HORIZONTÁLIS CÉLOK	14
2.2. ÁTFOGÓ CÉLOK	15
2.3. CÉLRENDSZER	16
3. STRATÉGIA	19
4. CSELEKVÉSI PROGRAM	46
4.1. BEAVATKOZÁSOK TÍPUSAI, AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA	46
4.2. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE, AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA	51
4.3. A TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁS ÉS CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSI FELADATAIT ÉS AZ ENNEK MEGVALÓSULÁSÁT BIZTOSÍTÓ TERVEK, PROGRAMOK	53
4.4. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	53
4.4.1. SZABÁLYOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK	53
4.4.2. INTENZÍV FORRÁSSZERZÉSI, PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉG	53
4.4.3. KÖZSZOLGÁLTATÁSOK, INTÉZMÉNYI HÁTTÉR	54
4.5. TFT MEGVALÓSÍTÁSA SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA	54
4.6. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	56
4.6.1. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ A TFT KAPCSÁN	56
4.6.2. PARTNERSÉG - TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ FEJLESZTÉSEK KAPCSÁN	56
5. MONITORING	56
II. MELLÉKLETEK	58
6. AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSI PROGRAM (DP)	59
7. FEJLESZTÉSI TERVLAP	60

BEVEZETŐ

ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE

Dunabogdány hatályos településrendezési eszközei 2014-ben készültek, melyet az eltelt időszak óta többször módosítottak. A településrendezési eszközök hatályba lépése óta az építésügyi és településrendezési jogszabályi környezetben jelentős változások léptek életbe, többek között módosították az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényt (Étv.), az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletet (OTÉK), hatályba lépett a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet (Eljr.) és a településképvédelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény.

A legfrissebb nagyszabású jogszabályi változás a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (R.) életbe lépése, mely jelen tervekészítést jelentősen befolyásolja és a hatályos településrendezési eszközök időbeni alkalmazhatóságát korlátozza.

Dunabogdány hatályos településrendezési eszközei az Eljr. tartalmi követelményei alapján készültek, így - az Étv. 60.§ (9) bekezdés alapján - az új, R. alapján készített településfejlesztési tervet és településrendezési tervet azonban legkésőbb 2027. július 1-ig hatályba kell léptetni. Az Eljr. tartalmi követelményeinek megfelelő településfejlesztési koncepció és településrendezési eszköz módosítására csupán 2027. június 30-ig van lehetőség.

Fenti előzményeket követően Dunabogdány Község Önkormányzatának képviselő-testülete az új tervműfajoknak megfelelő településfejlesztési és településrendezési terv (együttesen településterv) készítéséről döntött, melyek elkészítésével a Völgyzugoly Műhely Kft.-t bízta meg. A település településfejlesztési tervének és településrendezési tervének készítése egy eljárásban történik.

A KÉSZÜLŐ TERVEK

Dunabogdányban településterv készül, mely a településfejlesztési terv és a településrendezési terv együttes megnevezése.

Elsőként a **megalapozó vizsgálat** munkarész készül el, melynek célja a korábbi tervek, a releváns helyi és magasabb szintű jogszabályok és a begyűjtött adatok számbavétele és értékelése; a település társadalmi, gazdasági, demográfiai helyzetének elemzése; a településszerkezet, tájhasználat, települési karakter alakulásának elemzése alapján a megoldásra váró feladatok feltárása, összegzése és rendszerezése. A megalapozó vizsgálat úgy készül, hogy a különböző tervműfajok által megkívánt részletességet teljesítse, s így megfelelő alapul szolgáljon a készülő dokumentumok elkészítéséhez.

A **településfejlesztési terv (TFT)** a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum. A TFT a település jövőbeni alakítását, fejlesztését tartalmazza. A TFT elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Megalapozza és meghatározza a település fenntartható fejlődését: az életszínvonal növekedését, az életminőség javulását, a közösség gyarapodását, a település hagyományait, a rendelkezésre álló kulturális, térbeli, táji adottságait felhasználva és nem kihasználva. A dokumentum a döntési mechanizmus működtetéséhez szolgál útmutatóul, segítséget nyújt a település egyes érdekcsoportjai, valamint a különböző szakágak közötti érdekek koordinálásához. A TFT feladata hosszú távú fejlesztési irányokat adni Dunabogdány számára, amellett, hogy a TFT részeként megjelenő stratégia és cselekvési program a célok eléréséhez szükséges rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket is tartalmaz.

A TFT-t követően, abban foglaltakkal összhangban az önkormányzat településrendezési tervet készít, mely a települési önkormányzatok esetében a **helyi építési szabályzat (HÉSZ)**. A helyi építési szabályzatban az építés helyi rendjének biztosítása érdekében – az országos szabályoknak

megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel – a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket állapítja meg. A HÉSZ állapítja tehát meg – a helyi sajátosságokat figyelembe véve – az építés rendjét, melynek mellékletét képezi a szabályozási terv. A HÉSZ az építés helyi rendjére vonatkozó szabályok megállapítása mellett - megjelenik a fenntartható fejlődés térbeli-fizikai kereteinek meghatározása, és a zöldinfrastruktúra biztosítása is.

A készülő településrendezési terv feladata:

- a megváltozott települési igények alapján a hatályos tervek olyan felülvizsgálata, amely a magasabb szintű tervekkel való összhangot biztosítja Dunabogdány területén,
- a táj, az épített- és a természeti környezet alakításával és védelmével összefüggő tervi rendszerek megállapítása,
- a település egyes területrészein a területhasználat, valamint az építési övezetek, övezetek meghatározása,
- a településfejlesztés területi irányainak kijelölése, a fejlesztési lehetőségek biztosítása,
- a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítása és rendezése,
- az új, megváltozott jogszabályi környezet szerinti tervek kidolgozása.

A készülő dokumentumok az R. tartalmi elvárásainak megfelelően készülnek, de az Eljr.-ban foglalt eljárásrend szerint az R. 78.§ (1) a) pontjának megfelelően.

A TERVEZÉSI FOLYAMAT, AZ EGYEZTETÉS ÉS ELFOGADÁS RENDJE

A településtervet a polgármester egyezteti a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel, a jogszabályok szerinti államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal (az érintettekkel). Az önkormányzat – a teljes körű nyilvánosság biztosítása érdekében – a tervezés előtt döntött a partnerségi egyeztetés szabályairól.

A polgármester a készülő dokumentumokról **előzetes tájékoztatót küldött** 2022. januárjában a meghatározott államigazgatási szerveknek, az érintett területi, települési önkormányzatoknak. Az előzetes tájékoztatót ismertette a partnerségi egyeztetés szabályai szerint az eljárásban érintett résztvevőkkel, **adatszolgáltatási kérelmet** küldött a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és az Eljr.-ben meghatározott államigazgatási szervek számára.

Az első munkafázis a megalapozó vizsgálat, amely többek között az előzetes tájékoztatási szakaszban beérkezett adatok felhasználásával és helyszínelés alapján készül. Ezt követően készül el a TFT tervezete, majd a TRT tervezete - a TFT tervezetében foglaltakkal összhangban - kerül kidolgozásra. A tervezetek véleményezésre történő kiküldése, valamint a tervezetek partnerségi egyeztetése előtt az önkormányzat **dönt, hogy a tartalommal egyetért, illetve mely részeket szeretné módosítani.** A döntésnek megfelelően készül el a véleményezési anyag. A TFT véleményezése a TRT egyeztetési eljárásával párhuzamosan, **egy, teljes eljárásban zajlik.**

A településterv véleményezési anyagát a polgármester megküldi a résztvevőknek, ezzel megindítja az eljárás véleményezési szakaszát. A véleményezők a tervezet átvételétől számított 30 napon belül adhatnak írásos véleményt. A vélemény kifogást emelő megállapításait jogszabályi hivatkozással vagy részletes szakmai indokolással kell igazolni.

Véleményeltérés esetén a polgármester egyeztetést kezdeményezhet, amelyről jegyzőkönyv készül. A beérkezett vélemények – egyeztetés esetén a jegyzőkönyv is – ismertetésre kerülnek a képviselő-testület előtt, az elfogadásukról vagy el nem fogadásukról a testület dönt. A vélemény, észrevétel el nem fogadása esetén a döntést indokolnia kell. A véleményezési szakasz lezárul a döntés dokumentálásával és közzétételével.

A polgármester a településterv tervezetét, az eljárás során beérkezett valamennyi vélemény és keletkezett egyéb dokumentum egy példányát, továbbá azok másolati példányát elektronikus adathordozón megküldi végső szakmai véleményezésre az állami főépítési hatáskörében eljáró megyei kormányhivatalnak.

A megyei kormányhivatal a beérkezett dokumentumokat áttanulmányozza, és a beérkezésétől számított

- 21 napon belül megküldi a polgármesternek a településrendezési eszközzel kapcsolatos záró szakmai véleményét a településrendezési eszköz elfogadásához, vagy
- 15 napon belül egyeztető tárgyalást kezdeményez az ágazati és az érintett területi, települési önkormányzati vélemények még fennmaradt kérdéseinek tisztázására.

Az állami főépítési hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal az esetleges egyeztető tárgyalás jegyzőkönyvét és a záró szakmai véleményét az egyeztetést követően 8 napon belül megküldi a polgármesternek, a településterv elfogadásához.

A TFT-t az önkormányzat a megállapításról szóló határozat mellékleteként fogadja el, mely megelőzi a helyi építési szabályzat – rendelet formájában történő – jóváhagyását.

Jelen dokumentáció a településterv településfejlesztési terv véleményezési anyaga.

A településfejlesztési terv (TFT) tartalmi elemeit az R. 3. melléklete határozza meg a településtervezési szabályzat figyelembevételével.

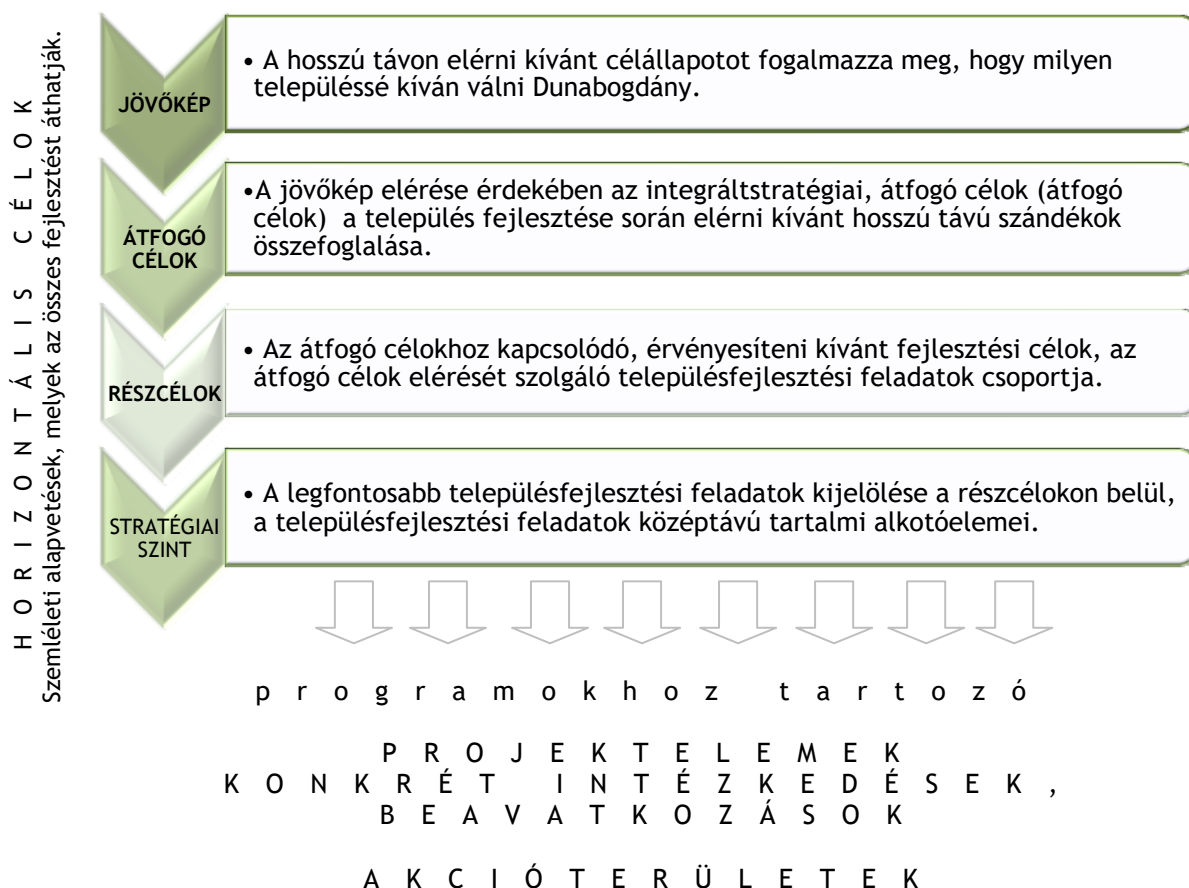
A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV FELÉPÍTÉSE, ALKOTÓELEMEI

A településfejlesztést általában mindazon beavatkozások gyűjtőfogalmának tekinthetjük, amelyek következtében a települések a térben és időben egyaránt változó társadalmi igényeknek jobban megfelelnek, mint korábban. A településfejlesztési beavatkozások rendszerint a fizikai viszonyok változtatására, egyes beruházások megvalósítására irányulnak.¹

A településfejlesztési terv a település tervszerű, fenntartható, valamint gazdaságos fejlesztése és üzemeltetése érdekében, a település egészére integrált, stratégiai és területi alapú, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokra alapozott - a településrendezést elősegítő - tervműfaj. A településfejlesztési tervben az önkormányzat a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével rövid, közép- és hosszú távra rendszerbe foglalja településfejlesztési szándékait. Ennek érdekében meghatározza

- a település jövőképét,
- a jövőkép megvalósítása érdekében az integrált stratégiai fejlesztési célokat és a célok elérését szolgáló feladatokat,
- az egyes integrált stratégiai fejlesztési célokhoz és a feladatokhoz rögzíti a fejlesztési céladatokat és a fejlesztési akcióterületeket, egyben javaslatot tesz - a település térbeli, fizikai rendszerébe illesztve - az akcióterületek hasznosításának jellegére és módjára, a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló egyéb területek meghatározásával együtt.

Dunabogdány településfejlesztési terve az alábbi különböző tervezési szintekből (rétegekből) tevődik össze:

¹ Forrás: Terület- és településfejlesztési ismeretek, Dr. Szigeti Ernő

A célok megvalósulása érdekében az TFT a középtávra előirányzott tematikus programok, intézkedések és beavatkozások (térbeli) viszonya vizsgálatra kerül, a stratégia (cselekvési program) kijelöli azokat a projekteket, melyek megvalósítása elengedhetetlen a hosszú távú célok elérése érdekében, valamint meghatározza az egyes projekteket, beavatkozások típusait.

A projekteket a TFT részét képező cselekvési program fejlesztési tervlapja, az ún. cselekvési terv tartalmazza.

A stratégia (cselekvési program) meghatározza a célok eléréséhez szükséges rövid és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket, a kapcsolódó céladatokat, és - fejlesztési akcióterületeket figyelembe véve - az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolását. A cselekvési program rögzíti a települési vízgazdálkodás és csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztési feladatait és az ennek megvalósulását biztosító tervek, programok vonatkozó elemeit is.

A fejlesztési tervlap - a településrendezési terv megalapozásához, a teljes közigazgatási területre - az általános használatú területek figyelembevételével meghatározza a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

I. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

1. JÖVŐKÉP

A jövőkép egy olyan távlati vízió, amiből kiolvasható, hogy a beavatkozások, intézkedések megvalósításával, hova tud eljutni a település, tehát a fejlesztéseknek ad iránymutatást. Más megközelítésben a jövőkép a település önmeghatározása, ami tömören, de lényegre törően azt mutatja be, hova szeretne eljutni. Bármilyen megközelítést is használunk, az biztos, hogy a jövőkép értékválasztás, és segíti a jövőbeli cselekvések prioritizálást a szakpolitikai stratégiaalkotás folyamatát.

A jövőkép fontosságát a következő tényezők adják:

- Viszonyítási pont a döntéshozók számára, hogy az operatív döntéseknek legyen egy távlati fókusza.
- Külső szereplők számára a település azon önmeghatározása, amiből kiolvasható milyen szellemiségben és értékek mentén gondolkodik a település, milyen fejlesztéseket tud befogadni.
- A lakosok szándékainak azon összessége, ami azt fejezi ki, hogy milyen lakóhelyet képzelnek el maguknak.

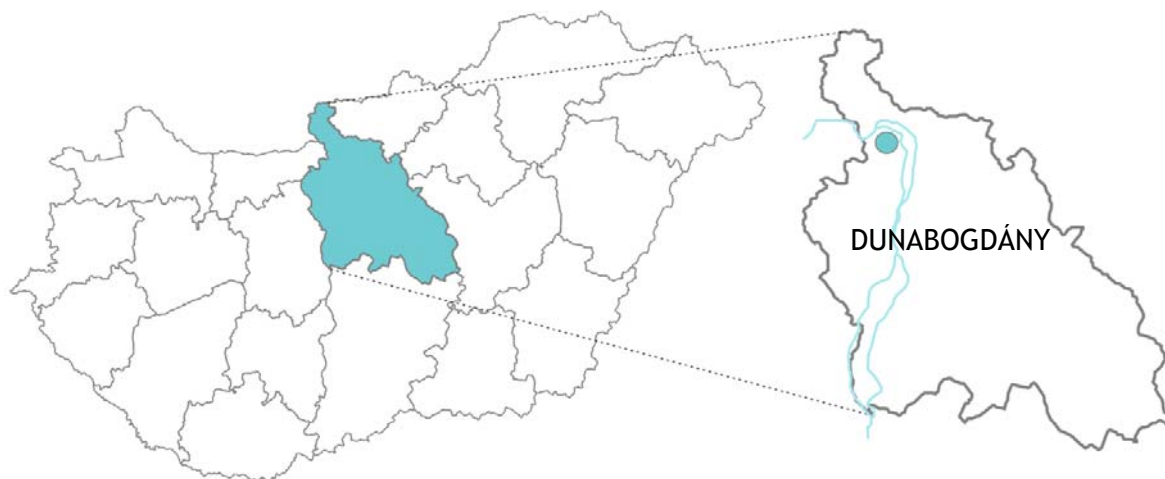
1.1. A FEJLESZTÉS IDŐSÍKJA

Múlt értékei: A jövőbeni fejlesztések tervezése során szükséges, hogy legyenek olyan támpontok, amik segítik, hogy a fejlesztések biztos alapokon nyugodjanak. Ebben nagy segítséget nyújt, ha egy település visszatekint múltjára. Nem lehet olyan fejlesztéseket végrehajtani, amik nem veszik figyelembe a múlt értékeit, hagyományait. Ebből a szempontból Dunabogdány szerencsés helyzetben van, hiszen életének fontos részét képezik a múlt értékei.

A jelen kihívásai: Dunabogdány lakosságának száma lassan, de növekszik. A folyamat a beköltözőknek és az üdülőegységek lakóegységekké való folyamatos átalakulásának tudható be. Ezek a változások társadalmi, intézményi, fenntarthatósági konfliktushelyzeteket hordoznak magukban, amik kezelésére ki kell dolgozni a megfelelő eszközöket. A településen bekövetkezett változások előnyeinek feltérképezése mellett látni kell, azokat hogyan lehet a település, helyi közösség gyarapodására felhasználni.

A jövő lehetősége: Dunabogdány a Visegrádi hegységben található, hegyvidéki település. Pest megye északi szélén, a Dunakanyarban fekszik, a Duna jobb partján. Nagy, védett erdőterületekkel és közvetlen folyókapcsolattal rendelkezik. A megyeszékhelytől, Budapesttől 25 km-re található a 11-es főút mentén.

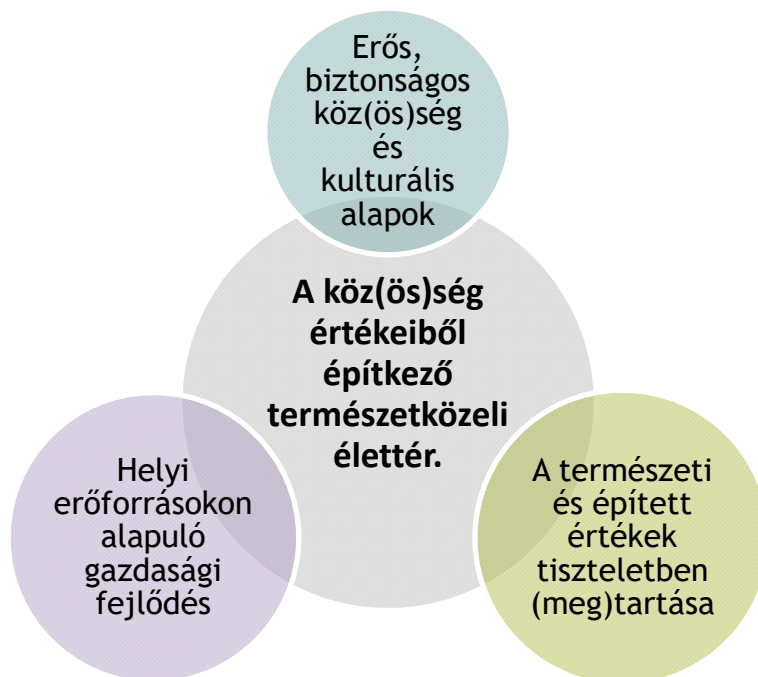
Dunabogdány község elhelyezkedése (forrás: saját szerkesztés)

A község fejlődését jelenleg is olyan tudatosan irányított, pozitív hatású folyamatok jellemzik, amelyeket továbbra is szem előtt tartva és követve, valamint figyelve a veszélyeztető tényezőkre, megteremthető és megszilárdítható a stabilitás. A kérdés, hogyan tudja ezeket az adottságokat továbbra is optimálisan kihasználni. Ehhez van szükség egy településfejlesztési vízióra, amelynek valóra váltásához tudatos, konzekvens településfejlesztési beavatkozások megvalósításával lehet

eljutni. A jövőkép az adott helyzet külső és belső tényezők által befolyásolt megvalósítható törekvések együtteséből eredő, hosszú távon kívánt településfejlesztési pályának végeredménye. Dunabogdány eléréndő jövőképe:

A köz(ös)ség értékeiből építkező természetközeli élettér.

Dunabogdány jövőképe több összetevőből áll, melyek a község adottságaira épülve, irányt adnak a fejlesztési célok megvalósulásához. A jövőkép összetevői egyben településfejlesztési alapelvek, melyeket a TFT lefektet.

Dunabogdány nyugodt, kiegyensúlyozott és természetközeli hangulatát a kiemelkedő táji értékek jelenléte, a Duna menti fekvése, a támogató önkormányzat és a hosszú múltra visszatekintő történet, a kulturális hagyományok adják. A község lakosságának száma lassan növekszik. Ezért a település számára fontos, hogy oly módon fejlődjön, hogy megtartsa falusias jellegét, természeti értékeit, emellett kielégítse a közösség igényeit, ápolja hagyományait is.

1.2. A JÖVŐKÉP PILLÉREI

Dunabogdány jövőképe több összetevőből áll, melyek a település adottságaira épülve, irányt adnak a fejlesztési célok megfogalmazásához.

Helyi erőforrásokon alapuló gazdasági fejlődés.

Szükséges megfogalmazni, milyen gazdasági szereplőkkel szeretne együttműködni a település, melyek értékei megegyeznek Dunabogdány víziójával és hosszú távon együtt tudnak működni az Önkormányzattal. A helyi vállalkozókkal, vállalkozásokkal, termelőkkel való közös gondolkodás és munka segítheti a települést a fenntartható gazdasági fejlődés útján, mely új értékeket és munkákat teremthet a közösség számára.

A természetközeli jelleg megtartása érdekében előnyben kell részesíteni a hagyományos tájgazdálkodási formákat, de a klímaváltozásra való felkészülés érdekében a mezőgazdaságban, előtérbe kell helyezni a fenntarthatóságra való törekvést. Kiemelten kell kezelni a tágabb környezetre is hatást gyakorló vízgazdálkodás és víztisztaság témakörét.

Át kell gondolni a jelenleg a településen található gazdasági telephelyek, vállalkozások környezeti eltartóképességre, településszerkezetre gyakorolt hatását, s olyan fejlesztések megvalósítására van szükség, melyek javítják a települési életminőséget. A helyi funkcióbővítés a lakosság és a látogatók komfortérzetét javíthatják. Az aktív szolgáltató és kereskedő szereplők kiegészíthetik egymást, az

Önkormányzat pedig támogathatja a helyi termelőket, hogy intenzíven rész vállaljanak a termékeik értékesítésében, ezzel is előtérbe helyezve a dunabogdányi hagyományokat és értékeket.

Dunabogdány Duna menti település, turisztikai szempontból rengeteg potenciál van benne, melyek egy része már ma is kihasználásra kerül, de érdemes oly módon fejleszteni az idegenforgalmi szolgáltatásokat, hogy az év minden évszakában lehetőségeket kínáljanak a turisták számára. A szelíd turizmus formái anélkül növelik a szabadidős lehetőségeket, hogy károsan hatnának a környezetre, tájra, vagy a lakóközösség mindennapjaira, ezért az ilyen lehetőségek támogatása ajánlott.

A természeti és épített értékek tiszteletben (meg)tartása.

Dunabogdány domborzati adottságainak köszönhetően egyedi arculattal rendelkezik. A település délnyugati hegyoldalain erdők, mezőgazdasági területek, míg északabban beépített területek találhatóak, így páratlan kilátás nyílik a Szentendrei-Duna ágra és környező erdőkre.

Az Önkormányzat és a lakosság egyaránt érzékeny a természeti környezet védelmére, a helyi ivóvízbázis, gyepek és erdők fenntartható használata, az ökológikus szemlélet, mind a mindennapokban, mind a területhasználatok megválasztása, környezetkímélő technológiák és gazdálkodási formák esetében fontos. A települést körülölelő változatos természeti környezetre értéknek kell tekintenie a település lakóinak, hiszen a zöldfelületek mennyisége és minősége meghatározó tényezője a települési életminőségnek, s a környezeti tényezők nagy hatást gyakorolnak a település társadalmára, s a társadalmon belül az egyes egyének életminőségére, valamint a gazdasági teljesítőképességre.

A klímaadaptációra, az ivóvíz-bázis megőrzésére való törekvés a település számára elsődleges cél kell, hogy legyen, mivel a jövőben a megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvíz megléte települési, országos és nemzetközi szinten is problémává válhat. Ennek egyik lehetősége - a szennyezések maximális megelőzése mellett - a hagyományos tájhasználat, mely a környezeti értékekkel és adottságokkal harmóniában használja a termőföldet, anélkül, hogy kimerítené azt erőforrásaiból, ezzel a természet védelmét is szolgálva. Egyéni szinten a lakosok vízhasználati szokásainak megváltoztatása, a csapadékvíz telken való megtartása és későbbi hasznosítása enyhíthet a település vízigényein. A jövőbeli fejlesztések során minden esetben érdemes átgondolni, hogy az egyes beavatkozások milyen hatással vannak a táji környezetre, illetve, hogy a beavatkozások eredményeinek környezeti fenntarthatósága biztosítható legyen. Ehhez szükség van a lakosok és beruházók edukálására, környezeti nevelésére minden életkorban.

A természeti környezet mellett a hagyományos sváb népi építészet megmaradt emlékei, a falusias jelleg és településkép is védendő. A jelenlegi településkép megtartását minden fejlesztés esetében figyelembe kell venni és figyelembevételét be kell tartatni az Önkormányzat által. A védett, védendő építmények esetében meg kell találni az állapotmegtartás, illetve a méltó hasznosítás lehetőségeit.

A település közúti elérhetősége mind a helyi lakosság, a látogatók, illetve a gazdasági szereplők számára fontos. Ezért a közutak folyamatos fejlesztése, az alternatív közlekedésformák lehetőségeinek megteremtése az önkormányzat és a közútkezelő feladata. A helyi utak biztonságossá tétele, a kül- és belterületeken lévő útszakaszok megfelelő burkolása, csapadékelvezetésének megoldása, közvilágítás, padkák, illetve, zóldsávok kialakítása, mind a településen közlekedők biztonságát erősítik. Az egyes utak fejlesztésére való igényeket az Önkormányzatnak kell felmérnie és gondoskodnia a pénzügyi források megteremtéséről.

A Duna mentét egyre többen fedezik fel kerékpárral, egyéb alternatív közlekedési formákkal. Gyalogos és kerékpárutak kialakításával a település egyre inkább elérhetővé válik, ezzel a helyi turizmust is erősítve. Az utak közvilágításának megoldásával, utcabútorok kihelyezésével és kerékpáros pihenők létesítésével a helyiek és a látogatók számára is komfortosabbá válik a közlekedés.

A fenntarthatóság és a klímaadaptáció érdekében át kell gondolni a település jelenleg meglévő, már kiépített közműrendszerét, illetve természeti értékeit, melyek fejlesztésekkel kiegészíthetők, segíthetik egymást. Érdemes természetes megoldásokban gondolkodni mind a szennyvíz, csapadékvíz kezelése, mind az energiatermelés esetében. A környezetkímélő megoldások a természeti értékek védelmére is lehetnek. Mivel Dunabogdány domborzatából adódóan érzékeny a vízerózióra, talajerózióra, a csapadékvíz már az erdős területeken, vagy mezőgazdasági

területeken érdemes visszatartani és ott helyben fel is használni. Energiaközösségek kialakításával pedig a település részben önállóan gondoskodhat energiaszükségleteiről, ami hosszútávon pénzügyi és környezetvédelmi szempontból is kifizetődő.

Erős, biztonságos köz(ös)ség és kulturális alapok

Az élhető település megteremtése egy folyamatosan változó cél, hiszen a lakosság igényei és a környezeti feltételek állandóan változnak, ezért az Önkormányzatnak is permanens feladata ezen szükségletek feltérképezése és kielégítése.

Az élhetőségnek és fenntarthatóságnak alappillére a lakosság érdekeinek, szükségleteinek figyelembevétele. Dunabogdány Önkormányzatának, a lakosok szükségleteinek figyelembevételével kell kialakítani azt az intézményi hátteret, mely minden korosztályt figyelembe vesz, legyen az oktatás, egészségügy, szociális ellátás, idősek, vagy családok támogatása.

Dunabogdány társadalmát tekintve a saját hagyományaihoz ragaszkodó, a nemzetiségi kultúrát ápoló népességből eredő erősségek kiaknázását, a fiatalok itthon tartását jelenti. Ennek megvalósulásához olyan gazdasági és infrastrukturális alapok kellene, hogy az embereknek lehetőségük legyen itt dolgozni, kikapcsolódni.

Dunabogdány lakossága lassan növekszik, sokan választják állandó lakhelyükül a gyönyörű panorámával rendelkező községet, Fontos a közösség minden korcsoportjának biztosítson lehetőségeket, őrizze a hagyományokat, emellett új közösségformáló szokásokat, programokat vezessen be. Ebben nagy segítségre lehetnek a helyi civil szervezetek, szerveződések, melyek bevonásával elérhetők a különböző korosztályok és érdeklődéskörű emberek. A helyi szervezetek mellett az aktív térségi kapcsolattartás is erősítheti a közösség identitását, Érdemes fenntartani a kapcsolatot és közös programokat indítani mind a környező településekkel, mind a testvértelepülésekkel.

Minden fejlesztés esetében elsődleges cél az, hogy a helyiek részére teremtsen lehetőségeket, s másodsorban a külső szereplők számára.

2. FEJLESZTÉSI CÉLOK

A jövőkép összehangolt cselekvés nélkül nem érhető el. Fontos tehát, hogy a jövőkép megvalósulását meghatározó fejlesztési célok meghatározásra kerüljenek, hogy aztán azok megvalósításán a település döntéshozói, gazdasági szereplői és lakossága együtt munkálkodhasson.

2.1. HORIZONTÁLIS CÉLOK

A horizontális célok olyan szempontok, amik általánosságban elősegítik a koncepcióban megfogalmazott tartalmak hatékony működését, elérését. A horizontális célok olyan szemléleti alapvetések, melyek át kell szőjék a fejlesztési döntések összességét.

- **Környezettudatosság:** A település természeti adottságai, értékei, valamint a lakosság és a településvezetés nyitottsága jó alapul szolgálnak a környezetre érzékeny látásmód kialakítására. A mai világunkban a globális szemlélet elengedhetetlen a fejlesztések - vagy pont annak elmaradása - melletti döntések meghozatala során. Dunabogdány lakosainak érdeke a természeti és épített környezeti értékek fenntartása, a környezetünk védelme. A köz(ös)ség hozzáállása kihat a tágabb térségre, az egész életterünkre.
- **Együttműködés, partnerség és kommunikáció:** Dunabogdány földrajzi helyzetéből adódóan több szinten is hatékony együttműködésre léphet tágabb és szűkebb környezetével egyaránt: a szomszédos településekkel, a járással, de a Duna menti településekkel, a fővárossal stb. A település közigazgatási területén munkálkodó gazdasági szereplőkkel való érdemi kommunikáció segíthet előlendíteni mindenki érdekének érvényesülését. A lakosság bevonása pedig a fejlesztésekbe a szerethetőséget és a megfelelő funkcionalitást biztosítja. Ennek megfelelően Dunabogdányban olyan fejlesztések történjenek, melyek együttműködésre, tájékoztatásra alapozódnak. A modern kommunikációs felületek fejlesztése, bővítése mellett a személyes találkozások elősegítése is fontos.

2.2. ÁTFOGÓ CÉLOK

A fejlesztési célok az átfogó és a hozzájuk tartozó részcélok összessége. A célrendszer megmutatja a Dunabogdány adottságaira épülő célok kapcsolatát. Az átfogó célok a település értékeire alapozva meghatározza azokat az irányokat, melyek a majdani integrált fejlesztéseken át Dunabogdány kívánt jövőjének elérését szolgálják.

Az átfogó célok megvalósulásának időtávja hosszú táv, melynek középtávú stratégiai célelemei is vannak. Az átfogó, általánosan elérni kívánt célok egymástól markánsan nem elkülöníthetőek, hatnak egymásra. Sok esetben egy átfogó cél elérésével a másik átfogó cél számos elemének elérése is biztosított, hiszen ugyanazon jövőkép eléréseért kerültek megfogalmazásra.

Az átfogó célok alá rendeződnek a részcélok, melyek ugyan egymással is összefüggésben vannak, prioritásuk alapján azonosítható, mely átfogó cél elérését segítik leginkább. Az átfogó célok egyben tematikus célok is, egy-egy tág témakör köré rendeződnek.²

Á 1 / A közösségi kohézió erősítése, a helyi kultúra, a nemzetiségi identitás megőrzése és továbbadása

Dunabogdány esetében nagy jelentősége van a sváb gyökereknek. Ezek ápolása, megtartása, bemutatása, a hagyományok megőrzése a közösségi összetartozás szempontjából kiemelt fontossággal bír. A település már az Árpád-kor óta folyamatosan lakott terület volt, és a 18. századi nemzetiségi betelepítés után is vegyes lakosságú - két évszázadon át nemzetiségi többségű - településként élt tovább, ahol a nemzetiségnél ráadásul a kettős identitásnak is nagy szerepe volt és van maig is. A község lakói közösségként működnek, ennek ellenére továbbra is fontos az összetartozás, a közösségi szellem erősítése, hiszen egy település akkor válik igazán élővé, élhetővé, ha az ott lakók magukénak érzik, érzelmileg kötődnek hozzá, s ezért tenni is képesek.

A népesség megtartása, a bővülési folyamat közben tartása a település pozitív jövőjének alapja, a létbiztonság, a munkalehetőségek és a megfelelő életkörülmények biztosítása mellett. A családbarát, működőképes funkciókkal és környezettel a betelepülők vonzása együtt jár.

Á 2 / A helyi gazdaság fenntartható élénkítése

A gazdasági fejlesztések két alapvető megközelítésben tervezhetők. Az első megközelítésben a hiányzó erőforrások kívülről kerülnek pótlásra, vagyis a befektetők támogatásokkal kerülnek ösztönzésre annak érdekében, hogy betelepüljenek, fejlesztéseket eszközöljenek a településen. A második esetben az a törekvés dominál, hogy a település saját erőforrásaira építve, az erőforrásokat hatékonyabbá téve a helyi szereplők kerülnek „inspirálásra”. A lakosság szükségleteit jellemzően a helyi vállalkozások szolgálják ki.³ Dunabogdány a lakosságának szükségleteit kívánja kielégíteni. Ennek érdekében szükséges minél inkább diverzifikálni a helyi gazdaságot, a helyi szereplőkkel aktív párbeszédet folytatni, innovatív, környezettudatos gazdasági megoldásokat alkalmazni.

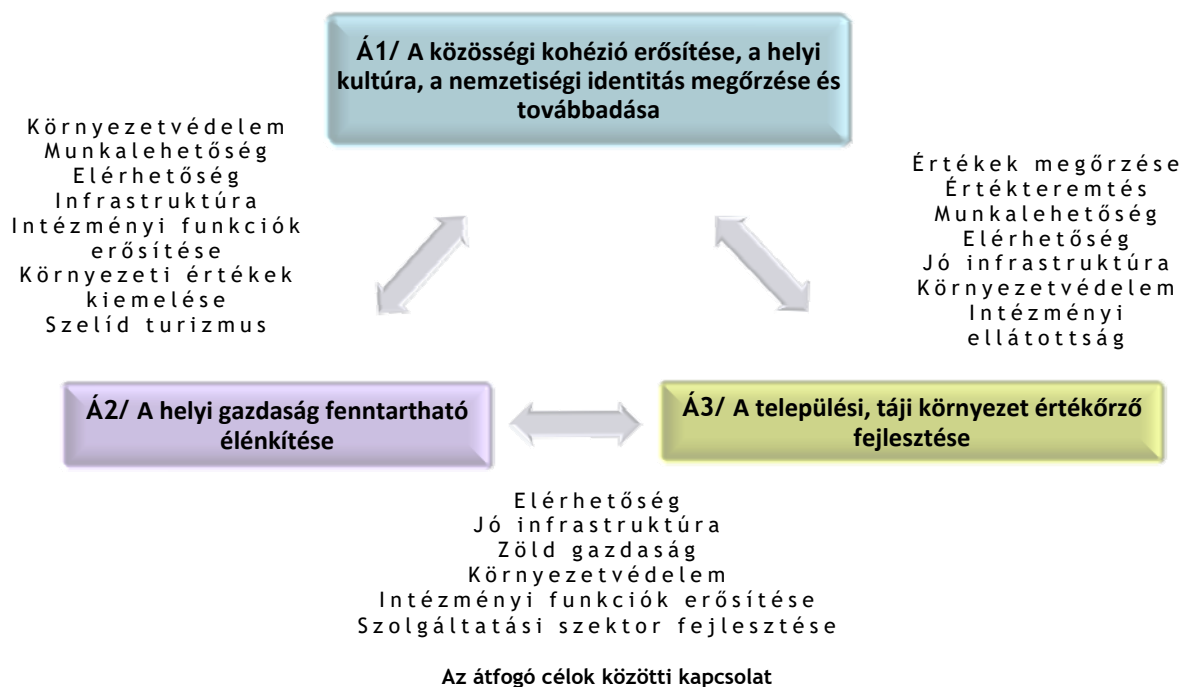
Á 3 / A települési, táji környezet értékőrző fejlesztése

Dunabogdány központja nyugodt, de karakteres építészeti arculattal rendelkezik. A község számos olyan értékkel bír, melynek megőrzése az egyes fejlesztések során kiemelten kezelendő. Ezek közé tartozik a település hagyományosan kialakult szerkezete, egyes karakteres utcaképek, teresedések, illetve épített értékek.

Dunabogdány fejlődése értelemszerűen területi változásokkal is jár, s ennek során a legfontosabb feladat az előre gondolkodás és tervezés, illetve a kitűzött célok lépcsőről lépésre történő megvalósítása. A területi fejlesztésekhez egyaránt a szükséges a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése.

² Kék a társadalom, lila szín a gazdaság és zöld a környezeti témaköröket jelöli.

³ A megközelítések alapját a Területfejlesztési füzetek (2) - Helyi gazdaságfejlesztés, Ötletadó megoldások, jó gyakorlatok c. kötet adja.

2.3. CÉLRENDSZER

Dunabogdány célrendszere a 2015 őszi elfogadott Fenntartható Fejlődési Keretrendszer⁴ és annak gerincét képező célrendszer végrehajtását, azaz a világ fejlődési pályájának fenntartható irányba állítását támogatja. A keretrendszer alapjait a kiegyensúlyozott társadalmi fejlődés, a tartós gazdasági növekedés és a környezetvédelem képezik.⁵

Sustainable Development Goals⁶ Forrás: <https://sdgs.un.org/goals>

A kapcsolódó cél ikonja (Sustainable Development Goals) az egyes fejlesztési célok bemutatásánál (lásd. stratégia fejezetben) megjelenítésre kerül, amellett, hogy kifejtésre kerül a vonatkozó cél, milyen módon tudja támogatja a globális célokat.

⁴ A 2012-ben megrendezett Rio+20 ENSZ konferencián született döntés alapján 2015-ben került sor a 2015 utáni Fenntartható Fejlődési Keretrendszer elfogadására.

⁵ <https://ensz.kormany.hu/agenda-2030>

⁶ fenntartható fejlesztési célok

A köz(ös)ség értékeiből építkező természetközeli életér.

Erős, biztonságos
köz(ös)ség és
kulturális alapok

Helyi
erőforrásokon
alapuló
gazdasági
fejlődés.

A természeti és
épített értékek
tiszteltében
(meg)tartása.

C S E L E K V É S I P R O G R A M

Á1/ A közösségi kohézió
erősítése, a helyi kultúra, a
nemzetiségi identitás megőrzése
és továbbadása

Á2/ A helyi gazdaság
fenntartható élénkítése

Á3/ A települési, táji környezet
értékőrző fejlesztése

R1/ BOGDÁNY, MINT ÉLŐ(HELY)
- IDENTITÁSTUDAT,
ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE

/Kultúra és sport - Községi
rekreációs lehetőségek,
rendezvények/
/Kultúra - Tradicionális
hagyományörzés/
/Civil részvétel élénkítése, civil
szervezetek munkájának
elősegítése/
/Közbiztonság elősegítése/

R4/ DUNA, MINT A SZELÍD
TURIZMUS FEJLESZTÉSÉNEK
CÉLTERÜLETE

/Turisztikai szolgáltatások
fejlesztése/
/Turisztikai feltételek
kialakítása/

R8/ DUNA, MINT VÍZI ÉLŐHELY
VÉDELME

/Vizes élőhelyek védelme/
/Duna, mint turisztikai érték/
/Vízázis-rendszer védelme/

R2/ EGÉSZSÉGI,
SZOLGÁLTATÁSI, ELLÁTÁSI
SZÉKTOR FEJLESZTÉSE

/Oktatás, nevelés/
/Szociális ellátás fejlesztései/
/Egészségügyi terület
fejlesztései/

R5/ HELYI VÁLLALKOZÁSOK
TÁMOGATÁSA

/Szemléletformálás, támogató
közeg kialakítása/
/Helyi kisiparosok, helyi
termékek piacának fejlesztése/
/Háttértámogatás/

R9/ A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET
MEGÓVÁSA

/Védett és vendendő értékek
megóvása/ /Értékek bemutatása, táji
értékek védelme/ /Hagyományos táji
értékek védelme/ /Környezeti elemek
további védelme/ /Partnerség
híztosítása/

R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA

/Népesség megtartása,
szakképzés biztosítása/
/Településbarát önkormányzat -
pénzügyi források/
/Térségi kapcsolatok erősítése az
elérhető szolgáltatások
bővítésének érdekében/

R6/ GAZDASÁGI TERÜLETEK
FEJLESZTÉSE

/Fizikai környezet fejlesztése/
/Területbiztosítás/

R10/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET
ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME

/Építészeti örökség megőrzése/
/Erőforrásként való kezelés/
/Települési arculat formálása,
tisztaság, igényesség fokozása/
/Meglévő épületállomány
korszerűsítése/ /Akció-, egyéb
fejlesztési és átalakuló területek/

R7/ HELYI ÉRTÉKEKEN ALAPULÓ
MEZŐGAZDASÁG

/Talajvédelem/
/Klímaadaptáció/
/A Duna szerepe a
mezőgazdaságban/
/Mezőgazdaság, mint
hagyományos érték/
/Erdőgazdálkodás/

R11/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS

/A kerékpározás kultúrája és
gyalogos közlekedési rendszer/
/Közösségi közlekedés nagyobb
térnyerése/ /Hatékony vizgaz-
dálkodás, szennyvízhálózat
fejlesztése/ /Közúti közlekedési
rendszerek/ /Kék- zöld infrastruk-
túra hálózat fejlesztése/ /Modern
energetika/

K O N K R É T P R O J E K T E L E M E K

I N T É Z K E D É S E K , B E A V A T K O Z Á S O K

A településfejlesztési terv célrendszerében az átfogó célok is tartalmaznak olyan témaköröket, melyek erősen összefüggenek, szinergiában vannak egymással. Az egyes részcélok átfogó célokhoz való kapcsolódásuk erőssége alapján került „besorolásra” az átfogó célokhoz. Az átfogó és részcélok szinergiájának erősségét, a kapcsolódást az alábbi táblázat mutatja:

ÁTFOGÓ CÉL	Á1/ A közösségi kohézió erősítése, a helyi kultúra, a nemzetiségi identitás megőrzése és továbbadása	Á2/ A helyi gazdaság fenntartható élénkítése	Á3/ A települési, táji környezet értékőrző fejlesztése
RÉSZCÉL			
R1/ BOGDÁNY, MINT ÉLŐ(HELY) - IDENTITÁSTUDAT, ÖSSZETARTOZÁS ERŐSÍTÉSE	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
R2/ EGÉSZSÉGÜGYI, SZOLGÁLTATÁSI, ELLÁTÁSI SEKTOR FEJLESZTÉSE	✓✓✓	✓✓	✓✓
R3/ FIATALOK ITTHON TARTÁSA	✓✓✓	✓✓	✓✓
R4/ DUNA, MINT A SZELÍD TURIZMUS FEJLESZTÉSÉNEK CÉLTERÜLETE	✓✓✓	✓✓✓	✓✓
R5/ HELYI VÁLLALKOZÁSOK TÁMOGATÁSA	✓✓✓	✓✓✓	✓
R6/ GAZDASÁGI TERÜLETEK FEJLESZTÉSE	✓	✓✓✓	✓
R7/ HELYI ÉRTÉKEKEN ALAPULÓ MEZŐGAZDASÁG	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
R8/ DUNA, MINT VÍZI ÉLŐHELY VÉDELME	✓	✓	✓✓✓
R9/ A TÁJI, TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGÓVÁSA	✓✓	✓	✓✓✓
R10/ AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ VÉDELME	✓✓	✓	✓✓✓
R11/ INFRASTRUKTÚRA-FEJLESZTÉS	✓✓	✓✓✓	✓✓✓ ⁷

Számos rész cél megvalósulása erősíti több átfogó cél eléréséhez vezető utat. Dunabogdány nem fogalmaz meg olyan rész célt, melyek ellentétesek lennének egymással. A célrendszer kialakítása során az egymást erősítő hatások figyelembevétele kiemelt szerepet játszott.

A rész célok szinergiája által a rész célokhoz kapcsolódó lehetséges beavatkozások szinergiája is biztosított.

⁷ A 3 pipa a szétválaszthatatlan, a 2 pipa a kiemelten erős kapcsolatot jelzi, míg az 1 pipa az általános szinergiát jelenti a táblázatban.

3. STRATÉGIA

Á1/ A KÖZÖSSÉGI KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE, A HELYI KULTÚRA, A NEMZETISÉGI IDENTITÁS MEGŐRZÉSE ÉS TOVÁBBADÁSA

A lokalitás fontosságának hangsúlyozása miatt a települési identitástudatot szükséges támogatni, melynek része a közösségi programok szervezése, programok indítása fiatalok helyben tartására, továbbá a lakókörnyezet megújítása, a leteleplők befogadása. Fontos, hogy a lakosság aktívan részt vegyen a programokban, azok kidolgozásában, hogy így a programban résztvevők sokkal inkább magukénak érezzék a települést, annak védelmében, illetve fejlesztéséért hatékonyabban fel tudjanak lépni. A közösségi identitás megőrzése hozzájárul az önálló arculat kirajzolódásához.

R1/ Bogdány, mint élő(hely) - identitástudat, összetartozás erősítése

Fenntartható fejlesztési célok,
melyek elérését az R1-es cél
támogatja

Dunabogdány gazdag történelmi múlttal rendelkezik, a települési hagyományok, a helyi értékek között speciális szerepet töltenek be, hiszen képesek arra, hogy összekössék a múltat a jelennel. A településnek a meglévő értékeire támaszkodva ápolnia kell hagyományait, ami elsősorban közösség erősítő ereje miatt fontos, másodsorban az idegenforgalmi kínálatot színesítheti. A település közösségi életét meghatározza a kulturális és sport rendezvények, melyen a helyi lakosoknak lehetőség nyílik a tradíciók ápolása mellett a kapcsolatok erősítésére.

Kultúra

Dunabogdányban a nemzetiségi, hagyományörző és művészeti csoportok támogatása, népi hagyományok újjáélesztése folyamatos. A hagyományokat számos csoport, társadalmi szervezet ápolja, azonban a hagyományok és a kultúra ápolásának lehetőségei bővíthetők. A hagyományos, rendszeresen megrendezett események sora szélesíthető a helyi értékeket, hagyományokat, a településhez kapcsolódó művészeti ágak figyelembevételével. Dunabogdány helytörténeti múzeuma 2008-tól található önálló épületben, 2021-ben kapott támogatást a község német nemzetiségi tájékoztatójának létesítésére.

A helyi civil szervezetek támogatására kiírt pályázat folyamatosan segíti a kultúra életben tartását, valamint a kulturális színvonal növekedését. A kulturális rendezvények számára több helyszín is rendelkezésre áll. Így a Duna-part, a szabadtéri színpad, a Művelődési ház és Könyvtár, az Iskola udvara kedvelt közösségi színtér. Dunabogdány kulturális életéhez tartozik évek óta a testvértelepülésekkel ápolt, jó kapcsolat.

A kulturális célok meghatározásánál figyelembe kell venni a környező települések és a térség kulturális stratégiáját, hogy a programok egymást kiegészítsék, erősítsék, s ne konkuráljanak egymással. Dunabogdány részese a hellodunakanyar.hu programokat, látványosságokat összefogó, bemutató oldalnak, mely az itt élők és ide látogatók számára is bőséges tájékoztatást ad a térség lehetőségeiről.

Sport

Az egészségmegőrzés, az egészséges életmód szempontjából minden generáció számára alapvető fontosságú. A mozgásszegény életformával szemben helyi szinten is cselekvési programokat kell létrehozni: sportélet támogatása, kirándulások szervezése. A megfelelő programok mellett fontos fejleszteni azokat a helyszíneket, melyek hozzájárulnak az egészség megőrzéséhez, illetve amelyek helyszínt biztosítanak a sportolásra. A kerékpárút fejlesztése, a vízi sportok támogatása, a sportpálya-fejlesztés az egészséges életmódra való nevelés fontos eleme ennek.

Javasolt a település és a távolabb lévő rekreációs területek, kirándulási célpontok összeköttetésének megteremtése sétány, kerékpárút létesítésével, valamint gyalogos és lovas túraútvonalak kijelölése. Az elmúlt években számos fejlesztés zajlott Dunabogdányban (tanuszoda épült, Duna-parti kerékpárút mentén berendezések kerültek kialakításra), melyek a lakosság és az ide látogatók sportolási, kikapcsolódási lehetőségeit számbelileg és minőségben is egyaránt növelje.

Civil részvétel élénkítése, civil szervezetek munkájának elősegítése

Dunabogdány életében fontos szerepe és funkciója van a helyi civil szervezeteknek. Ezen szervezetek támogatása segíti az Önkormányzatot fejlesztési stratégiájának megvalósításában, illetve fontos szereplői a helyi közösség szervezésének. A civil szervezetek és a helyben működő egyházak nagy segítséget tudnak nyújtani az önkormányzati feladatellátás kiegészítésében, programszervezésben stb. A fejlesztések és így a településfejlesztési terv céljainak elsődleges célcsoportja a helyi lakosság, ezért a fejlesztések megvalósítása esetén az ő szempontjaikat kell elsődlegesen figyelembe venni, illetve azok a fejlesztések jellemzően nagyobb támogatást élveznek, ahol a helyi lakosok a megvalósítási vagy tervezési folyamatban bevonásra is kerülnek.

A települési fejlesztések során a lakosság, illetve a lakosság egy részének (célcsoport) bevonása a tervezési, vagy akár a megvalósítási szakaszban növeli a fejlesztéssel érintett ügy iránti elkötelezettséget, másrészt átláthatóságot biztosít. Konkrét beruházások esetében is érdemes előzetes egyeztetéseket lefolytatni. Amennyiben önkormányzati beruházásról van szó, úgy a tájékoztatás elvárható az Önkormányzat részéről, illetve a lehetséges konfliktushelyzeteket is oldani tudja az érdemi párbeszéd.

Közbiztonság elősegítése

A település közbiztonsága a lakosok, a letelepülők és az üdülőtulajdonosok, turisták miatt is jelentős kérdés. A helyi bűnmegelőzési feladatok kiegészítésének és támogatásának fontos elemei a közösségi alapon szerveződő kezdeményezések. Helyi szinten az egymásra figyellel és a rendszert jó megszervezésével, résztvevők számának növelésével lehet fokozni a közbiztonságot, közbiztonság érzetét.

A településen áthaladó forgalom egyik problémája a sebességtűllépés, ami részben forgalomtechnikai eszközökkel kell kezelni, de fontos megvizsgálni új forgalmi szabályok (sebességkorlátozás) bevezetésének a szerepét. A fentiek mellett a prevenció, figyelemfelhívás, vagy gyakoribb rendőrségi jelenlét (sebességmérés) segítheti a biztonságos közlekedési kultúra kialakítását a településen.

A R1 cél elérését támogató prioritások:

Kultúra és sport - Közösségi rekreációs lehetőségek, rendezvények

Kultúra - Tradicionális hagyományörzés

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- kulturális rendezvények, szezonális fesztiválok szervezése
- gyermek- és családbarát programok biztosítása
- lakossági rekreáció helyszíneinek fejlesztése
- szabadtéri színpad megtöltése étellel
- sportolási lehetőségek bővítése (futókör építése, felnőtt játszótér, aktív park, gyerek kalandpark létrehozása)
- szociális, támogató rendezvények (ruha-, játék-adománygyűjtés)
- okos utcabútorok, tájékoztató elemek alkalmazása
- együttműködés környező településekkel
- testvértelepülési kapcsolatok ápolása
- helyi lovardák bevonása a helyi iskolások testnevelés oktatásába
- futballpálya fejlesztése (futókör, lelátó stb.)
- sportélet támogatása: sport klubok, helyi edzések támogatása, kedvezmények biztosítása
- részvétel, szervezési szerepvállalás a környék közös (regionális) rendezvényeiben
- a múlt, a jelen és a jövő bemutatása
- Dunabogdány arculatát kiemelő fejlesztések
- oktatásba, nevelésbe való bevonása helyi hagyományoknak
- hagyományörző foglalkozások
- helytörténeti múzeum területének fejlesztése
- tematikus kultúrtörténeti séták, kirándulások szervezése
- modern médiaarzenál használata a hagyományok ismertetésére, programok szervezésére
- rendezvénytér étellel való megtöltése

	<ul style="list-style-type: none">• információs központ létesítése• közösségi terek létesítése, rendezése• az intézmények kulturális kínálatának bővítése• a kulturális intézmények elérhetőségének javítása
Civil részvétel élénkítése, civil szervezetek munkájának elősegítése	<ul style="list-style-type: none">• egyesületek, civil szervezetek közötti együttműködés szorgalmazása, „összekapcsolása”• civil kezdeményezések támogatása,• lakossági „ötletbörze”• civilek, egyesületek napja• egyházi és társadalmi szervezetek támogatása• civil bevonás erősítése• önkormányzat és a társadalmi szervezetek között rendszeres konzultáció folytatása• közösségi bevonásra vonatkozó kommunikációs stratégia kidolgozása• közösségi tervezések
Közbiztonság elősegítése	<ul style="list-style-type: none">• rendészet támogatása - rendészet és a lakosság közötti bizalmi viszony erősítése• közbiztonsági programok indítása (pl. Szomszédos Egymásért Mozgalom)• térfelügyelő kamera rendszer bővítése;•• napelemes sebességjelző berendezés kihelyezése a település főút mellett;• gyakoribb rendőrségi sebességmérés.

R2/ Egészségügyi, szociális szolgáltatási, ellátási szektor fejlesztése

Fenntartható fejlesztési célok, melyek elérését az R2-es cél támogatja

Dunabogdány már jelenleg is rendelkezik alapszolgáltatásokkal, melyek a helyi közösség és az oda látogatók életminőségét szolgálják, emellett törekedni kell a szolgáltatások sokszínűségének megteremtésére, a minőségi szolgáltatások a településre vonzására, valamint a lakókörnyezet minőségi fejlesztéseire.

A népességnövekedésre tekintettel a településnek meg kell vizsgálnia, hogy a kötelező feladatok ellátása (pl.: oktatás, illetve az egészségügyi- és szociális ellátás) hosszú távon milyen feltételek között fenntartható, illetve milyen eszközök állnak rendelkezésre a szolgáltatások színvonalának növelésére. A településnek át kell gondolnia, hogy a meglévő intézmények fenntartása, azok folyamatos karbantartása és fejlesztése; másrészt a hiányzó szolgáltatások ellátása önerőből vagy térségi összefogással biztosítható.

A település célja az általa nyújtott közszolgáltatások hatékony szervezése - akár kistérségi együttműködés keretében -, a szolgáltatások színvonalának minőségi emelése, a hozzáférhetőség biztosítása és az igénybe vevők körének bővítése érdekében úgy, hogy a hatósági árak meghatározásakor továbbra is figyelmet fordítson a fogyasztók teherbíró képességére.

Oktatás, nevelés

A településen az alapfokú oktatási intézmény, óvoda, valamint (a szociális ellátás keretén belüli, de oktatáshoz szorosan kötődő) bölcsőde üzemel. Az intézmények területén az elmúlt években több fejlesztés is zajlott, hogy a gyerekek minél komfortosabb és igényesebb környezetben fejlődhessenek, emellett folyamatos együttműködésre kell törekedjen az intézményfenntartó központtal. A település fontosnak tartja a családok segítségét, így az óvoda mellett bölcsőde is rendelkezésre áll Dunabogdányban, melyek esetében a lakossági igények folyamatosan követhetők.

Az iskola fenntartása nem önkormányzati kompetencia, de az Önkormányzat lehetőségeihez képest támogatni kívánja az oktatást. Az oktatási intézményekben kiemelt fontosságú a környezet védelmére, a fenntarthatóságra való nevelés, emellett a település értékeire, hagyományaira irányuló ismeret átadása, a diákok identitástudatának kialakítására orientáló tanítás. Meg kell vizsgálni, hogy az iskolához kapcsolódó sport-infrastruktúra elemek hogyan szolgálhatják aktívabban a település sportéletét. felmérni a lakosság igényeit és ahhoz mérten fejleszteni az oktatási intézményt mind műszaki, mind létszám-bővítési szempontból.

Különbéféle társadalmi, szociális, családi okok miatt mindig lesznek olyanok, akik az oktatási rendszeren belül lemaradásban vannak kortársaikhoz képest. Ez a lemaradás fiatal korban még viszonylag kis befektetés mellett, hatékonyan csökkenthető. Az Önkormányzat támogatja az iskoláskorú gyermekekre kifejlesztett, felzárkóztatásukat segítő szakmai programok létrejöttét.

Szociális ellátás fejlesztései

A rászoruló csoportok, egyének támogatásának feltételeit mindenkor ezen jellemzők, valamint az önkormányzat aktuális költségvetésének lehetőségei figyelembevételével kell kidolgozni. A demográfiai tendenciák vizsgálatával látható, hogy egyre több fiatal család költözik a településre, emellett nagy arányban élnek idősek is Dunabogdányban, ezért a szociális hálózatnak minden rászorulót segítenie kell.

Ahol és amennyire lehetséges, előnyben kell részesíteni a munka lehetőségének felajánlását az önkormányzat intézményrendszerén belül is, szemben a szociális alapú segélyezéssel, valamint az intézményen belüli alkalmazottak számára lakhatási lehetőség biztosítása is feladat.

Az időskorúak támogatásának hagyományai vannak a településen, melyeket folytatni, fejleszteni érdemes. Különböző civil szervezetek, egyházak, nyugdíjas szövetkezetek bevonásával, az idősek önkéntességre való bevonásával tartalmasabb mindennapok alakíthatók ki az idős lakosság számára. Itt is érdemes megfontolni a támogatások természetbeni formában történő juttatását, szemben például az egyszeri, pénzbeli karácsonyi jutalommal.

Hangsúlyt kell fordítani a fiatal családokra és a nagycsaládokra is, a település lehetőségeihez mérten mind a szociális, egészségügyi és oktatási szektorban ki kell elégíteni a felmerülő szükségleteiket. A nagycsaládoknak kidolgozott támogatásnak lehetőleg a szociális rászorultságot is figyelembe kell venni.

Egészségügyi terület fejlesztései

Az alapfokú orvosi ellátás megoldott a településen. Emellett mind a háziorvosi rendelő, mind a szűrőprogramok, egészségügyi szakrendelések elérhetőségének és minőségének javítása fontos a településen. Be kell kapcsolódni az országos szűrőprogramokba, az Önkormányzat fontosnak tartja a rendszeres egészségügyi ellátások, valamint ingyenes tanácsadások elérhetőségét a lakosok számára. Prioritásként jelöli meg az egészségmegőrzéssel kapcsolatos preventív ismeretterjesztő, egészséges életmódra nevelő tevékenységeket, és folyamatosan monitorozni kívánja az egészségben eltöltött élet statisztikai jellemző adatait.

Az elmúlt években az orvosi rendelő átépítése az Önkormányzati tulajdonú egészségügyi alapellátást nyújtó intézmények fejlesztésének támogatása Pest megyében c. pályázat segítségével lezajlott.

Az R2 cél elérését támogató prioritások:

Oktatás, nevelés

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- helyi ifjúságpolitika kidolgozása
- bölcsődei férőhelyek bővítése
- Ifjúsági klub működtetése
- neveléssel, képzéssel kapcsolatos támogatások
- családbarát rendezvények szervezése
- sportolási lehetőségek biztosítása
- az „életre nevelés” szemléletének bevonása az oktatásba
- koragyermekkor környezeti nevelés (a helyi oktatási intézmények diákjainak bevonása a környezetvédelmi megvalósításba)
- gyermekek élményszerű, cselekedtető

**Szociális terület
fejlesztései**

- tapasztalatszerzésének támogatása
 - diákmunka lehetőségeinek bővítése
 - szakoktatás biztosítása
 - együttműködés a helyi vállalkozókkal, kereslet felmérése
 - részvétel, szervezési szerepvállalás a környék közös (regionális) rendezvényeiben
 - szegregáció elkerülése az iskolában;
 - tanidőn kívüli, illetve nyári szakkörök, programok, táborok támogatása;
 - helyi lovardák bevonása a helyi iskolások testnevelés oktatásába;
 - zenei oktatás támogatása, zeneiskola visszahelyezésének vizsgálata
 - iskolatársulási kapcsolatok fenntartása;
 - iskolabővítés, emeletráépítés;
 - tanterembővítés;
 - csoportszobák kialakítása;
 - raktárbővítés;
 - műszaki állapot fejlesztése;
 - vizesblokkok felújítása;
 - intézmények megközelítésének koordinálása - helyi járatok, iskolabusz üzemeltetése;
 - környezetvédelmi képzések, programok szervezése a településen élők számára;
 - lakosság öntevékeny környezetvédelmi kezdeményezéseinek a támogatása;
 - lakossági tájékoztató füzetek, plakátok, falunapok keretében oktatónapok és lakossági fórumok keretében oktató előadást szervez.
- szociálpolitikai stratégia újragondolása
 - helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata
 - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése
 - akadálymentesítés
 - funkcióbővítés
 - minőségjavítás
 - szolgáltatások színvonalának növelése
 - kapacitásnövelés
 - személyre szabott szociális szolgáltatások szervezése
 - segítségre szoruló lakosok támogatása önkéntes akciókkal
 - szociális bérlakáshoz való jutás feltételeinek átdolgozása;
 - intézményi alkalmazottak lakhatásának segítése;
 - idősek nappali ellátása, támogatása;
 - nyugdíjasklubok tevékenységeinek támogatása;
 - idősek önkéntességének támogatása;
 - együttműködés időseket támogató civil szervezetekkel;
 - a szociális gondozók (elektromos) biciklivel való ellátása;
 - nagycsaládosok támogatása helyi adókedvezményekkel vagy más módon;
 - nagycsaládos kismamák támogatása a gyermekágyas időszakban, kedvezményes étkezés biztosítása kiszállítással;
 - egy esetlegesen megvalósuló energiaközösségben a nagycsaládosok, illetve szociálisan rászorulóknak számára kedvezményes energia biztosítása;
 - lakosság, civil szervezetek bevonása a települést érintő döntésekbe, illetve tájékoztatás a végrehajtásról, fejlesztésekről;
 - példamutató programok működtetése (autonóm megoldások)

**Egészségügyi terület
fejlesztései**

- az energiaellátásban, településkép megújítása, stb.);
- játszóterek fejlesztése;
- testvértelepülési kapcsolatok erősítése (pl. településsel kölcsönös nyári táborozás szervezése a gyermekek számára).
- a lakosság általános egészségügyi állapotának felmérése;
- települési orvosi rendelő fenntartása, fejlesztése;
- ellátás színvonalának javítása (felszereltség javítása, gyors ügyeleti ellátás).
- szűrési rendszer üzemeltetése, mely a rendezvénynaptárban megjelenik;
- gyermekorvosi ellátás kereteinek szélesítése;
- betegcsoportok felvilágosítása, rendszeres tanácsadás megszervezése vezetése (diabetes-es napló, hypertoniás napló, fogyi klub stb.);
- lakosság pszichés állapotának feltérképezése, javítása;
- országos szűrőprogramokban való részvétel;
- rendszeres egészségügyi ellátások, ingyenes tanácsadás a lakosok számára;
- gyermekorvosi ellátás kereteinek szélesítése;
- betegcsoportok felvilágosítása, rendszeres tanácsadás megszervezése vezetése (diabetes-es napló, hypertoniás napló stb.);
- lakosság pszichés állapotának feltérképezése, javítása;
- szakellátás bővítése
- egészségnapok szervezése
- egészségügyi prevenció és szűrőalkalmak szervezése
- egészséges környezethez való jog programalkotás
- intézmények megközelítésének koordinálása -

R3/ Fiatalok itthon tartása

Fenntartható fejlesztési célok,
melyek elérését az R3-as cél
támogatja

Budapest közelsége a település népesség megtartása szempontjából kettős. Egyrészt sok esetben érvényesül a főváros elszívó hatása, ami leginkább a fiatalokat érinti. Más szemléleti felfogásban, úgy lehet erre tekinteni, hogy a főváros elérhetősége számos praktikus előnnyel jár. Amennyiben Dunabogdányban adottak a fiatalok számára kedvező lehetőségek, úgy kevésbé érvényesülhet az elköltözés dinamikája.

Az Önkormányzat kiemelten kíván foglalkozni ezzel a területtel, hogy olyan jövőképet tudjon biztosítani a helyi fiatalok számára, amik a helyben maradást ösztönzik. Ez egy többlépcsős feladat, aminek kezdeti fázisa, hogy kialakuljanak azok a csatornák, amin keresztül figyelembe lehet venni a fiatal családok, gyermekeik és a helyben élő fiatal felnőttek igényét elvárásait a helyben elérhető szolgáltatások kapcsán.

Népesség megtartása, szakképzés biztosítása

Fontos, hogy a település jó infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal rendelkezik, nincsen jelentős elmaradás az alapfokú ellátás terén a városokkal szemben, illetve a közép- és magas fokú szolgáltatások könnyen elérhetők a közeli városokban. A helyben nem található szolgáltatások, intézmények elérhetőségét pedig javítani kell. A településen élők oktatása, továbbképzésének lehetővé tétele, a település lehetőségeihez mérten korlátozott, azonban térségi összefogással javítható. Kiemelt figyelemmel kell kísérni a felsőoktatásban részesülőket, akiktől anyagi és erkölcsi támogatásért cserébe Dunabogdány és térségével kapcsolatos témájú tudományos munkák várhatók el.

A fiatal lakónépesség megtartásának egyik eleme a szakképző, átképző tanfolyamok szervezése a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, versenyképes tudás megszerzése érdekében, valamint a lakosság aktivizálása, az egész éven át tartó tanulás ösztönzése különböző tanfolyamok szervezésével. Fontos a munkából hosszabb ideig kiesett, gyereket nevelő nők átképzésének biztosítása, a munkaerőpiacra való visszatérésének elősegítése. A helyi (mező)gazdasági szereplőkkel összefogásban történhetnek vállalkozásfejlesztési képzési programok. Fontos lenne a fiatal gazdák képzése a kertészeti ágazatban, hogy a dunabogdányi köz(ös)ségi tudás, ismeretek, tapasztalatok továbbadásra kerüljenek, de a tudás helyben maradjon. A tudásmegosztással a gazdasági szereplők könnyebben összekapcsolhatók, a piaci kínálat könnyebben bővíthető.

Településbarát önkormányzat működtetése - pénzügyi források

Az önkormányzat elsődleges feladata a település működtetése, illetve ellátása, amit jogszabályok meghatároznak. A településen élők életkörülményeit, környezetét tehát az önkormányzat jelentősen befolyásolni tudja. Optimalizálást és ügyfél-centrikus fejlesztést szükséges megvalósítani a település működés-szervezeti struktúrái és folyamatai területén, ugyanakkor az oktatási intézményrendszert, a szociális- és egészségügyi ellátórendszereket folyamatosan a lakossági és gazdálkodói igényeknek megfelelően szükséges továbbfejleszteni.

A mai fiatalok olyan helyen telepednek le szívesen, ahol a modern igényeik naprakészen kielégítésre kerülnek. Ezért egyre inkább elvárás az Önkormányzatok felé, hogy jobb, hatékonyabb és gyorsabb kiszolgálást nyújtsanak az ügyfelek számára. A fejlesztéseknek érintenie kell a belső adminisztrációs és munkaszervezési folyamatokat, illetve a döntéstámogatási rendszereket. Az önkormányzati digitalizációban nagy lehetőségek vannak, hiszen az e-önkormányzatiság informatikai feltételei ma már adottak.

A mai kor embere egyre nagyobb arányban felhasználja a digitális térnek. Ennek megfelelően szükséges fejleszteni az Önkormányzat honlapját, mint azt a platformot, ami a legfőbb találkozási felület a lakosság és az Önkormányzat között.

Az önkormányzati források tervezése kiemelten fontos feladat, ami lehetővé teszi a település mindennapos működését, a fejlesztések megvalósítását a közösség érdekében. A településnek a fenntartható költségvetésre, pénzügyi tervezésre kell törekednie.

Az Önkormányzat eddig is aktívan figyelemmel kísérte a hazai és nemzetközi pályázati lehetőségeket, melyeket aktívan ki is használt. Az Önkormányzatnak továbbiakban is aktívan kell keresni a pályázati lehetőségeket, a különböző együttműködési kereteket. Dunabogdánynak olyan településpolitikát kell folytatni, hogy a tervezett gazdasági és lakóterületi fejlesztések érdekében az önkormányzat településfejlesztési/településrendezési szerződést köt. A szerződésben meg kell határozni a fejlesztés végrehajtásának feltételeit. Számos gazdasági, környezetvédelmi és energetikai beruházás üzleti alapon is megtérül. Fontos ezen projektelemek feltérképezése, illetve megvalósításához pénzügyi modell felállítása, annak bemutatása.

Az államháztartásból érkező, helyi adókból, iparűzésiadóból, szolgáltatások nyújtásából, ingatlanok, termőföldek értékesítéséből és egyéb csatornákból folynak be bevételek elsődlegesen. Kiadások pedig a saját és egyéb foglalkoztatottak, munkaadókat terhelő járulékadók, beruházások, dologi kiadások, üzemeltetés, árubeszerzés, munkanélküliséggel kapcsolatos ellátás, családtámogatás, lakhatási támogatás és egyéb kiadások képében jelennek meg. A helyi adórendszer esetleges módosítása kapcsán vizsgálni szükséges az átalakítás lehetőségét, hogy a rendszer hosszú távon finanszírozni tudja magát. Az adórendszer átdolgozása során mindig fókuszban kell lennie a településfejlesztési terv fejlesztési céljainak, illetve ebből adódóan a kedvezményezett célcsoportnak.

Térségi kapcsolatok erősítése az elérhető szolgáltatások bővítésének érdekében

A település térségen belüli elhelyezkedése, a szomszédos településekkel, városokkal történő együttműködések jelentősen befolyásolni tudják a település fejlesztéspolitikáját. Az Önkormányzatnak nem csak a térségi együttműködések során kell kezdeményezőnek lennie, de a megfelelő minőségű feladatellátás és működtetés érdekében ügyfél-, illetve szolgáltatásbarát önkormányzattá kell válnia annak érdekében, hogy a fiatalokat maradásra ösztökélje. A település léptékéből adódóan a fiatalok számára minden kívánt szolgáltatást nem tud nyújtani, azonban ez a térségi szolgáltatások összekapcsolásával, azok közös, hatékony szervezésével a település vonzóbbá válhat.

A több település összefogásával létrejövő, illetőleg egymás programjaihoz kapcsolódó projektek többszörös előnyt élvezhetnek. A benyújtható pályázatok, az elnyerhető pénzek jelentős hányada térségi projektekre vonatkozik. Ezért többszörösére nő egy- társulás szerepe, a társulás munkájába való bekapcsolódás fontossága. A térségi kapcsolatok nem csak a közös pénzszerzés, működés, de tapasztalatadás, információcsere szempontjából is jelentősek. A partnerséget jól értelmező, az együttműködésre kész települések a többiekhez képest jelentős előnyhöz juthatnak. A település tevékenyen részt kell, hogy vegyen minden társulási, illetve egyéb fenntartói és fejlesztői csoport munkájában.

A hatékony érdekérvényesítés érdekében szükséges a környező településekkel az összefogás. Mindez összehangolt munkával, s közös érdekérvényesítéssel, lobbizással valósítható meg. A közös érdekeket védő együttműködésre van szükség, melyek aktívan alakítják minden téren (oktatás, egészségügy, szociális ellátás, igazgatás) a gazdasági, a társadalmi és a környezeti folyamatokat.

Az R3 cél elérését támogató prioritások:

Népesség megtartása, szakképzés biztosítása

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- népességmegtartó-programok kidolgozása;
- fiatalok számára oktatások, tanfolyamok szervezése;
- támogatása a felsőoktatásban tanulóknak;
- a településen való letelepedés támogatása adókedvezménnyel, önkormányzati telkek kedvezményes felosztása;
- igényekhez igazodó mozgó szolgáltatások kialakítása;
- környező települések (intézmények, szolgáltatások stb.) elérhetőségének javítása.
- szakoktatás: helyiség, intézmény, háttér-infrastruktúra biztosítása
- vállalkozásfejlesztési képzési programok megvalósítása
- egész éven át tartó tanulás ösztönzése
- együttműködés a helyi vállalkozókkal, kereslet felmérése
- fenntartható vállalkozások kialakításának oktatása a településen
- kőfaragás szakismeretének továbbadása
- helyi közigazgatás, intézmények munkatársainak folyamatos képzése
- családbarát rendezvények szervezése
- játszóterek különböző korosztályoknak
- részvétel, szervezési szerepvállalás a környék közös (regionális) rendezvényeiben
- partnerségi kapcsolatok kiszélesítése, együttműködés elősegítése;
- közigazgatási kapcsolatok, feladatmegosztások felülvizsgálata, azok hosszú távú szempontok szerinti újragondolása;
- elérhetőség, megközelítés javítása;
- közös fejlesztési projektek kidolgozása, egymáshoz kapcsolódó fejlesztési projektek kidolgozása, közös pályázatok írása szomszédos településekkel.
- településmenedzsment fejlesztése
- digitális kompetencia képzések hivatali munkatársak részére
- partnerségi egyeztetések, e-demokrácia
- társadalmasítás, kapcsolattartás az akcióterületen található szereplőkkel (lakók, civilek, vállalkozók, egyéb);
- döntéstámogató rendszerek fejlesztése;
- település honlapjának fejlesztése;
- elektronikus ügyintézés támogatása;
- bevonható szakemberek körének folyamatos bővítése
- a projektek hatékony és szakszerű lebonyolítása (pénzügyi

Térségi kapcsolatok erősítése az elérhető szolgáltatások bővítésének érdekében

Településbarát önkormányzat - innováció

**Településbarát
önkormányzat - pénzügyi
források**

- feladatok, jelentések, ellenőrzések stb.).
- innovációs megoldások alkalmazása (Okos parkolás, Okos közlekedési rendszerek, Online közösségi platform működtetése
- nyomtatott sajtó fejlesztése
- pályázati környezet figyelemmel követése - szükség esetén pályázatírással foglalkozó szakemberekkel együttműködés;
- rendszeres tájékoztatás a pályázatokról, pályázati tanácsadás;
- önkormányzati adórendszer átalakításának vizsgálata: (kockázatok, lehetőségek a bevételek figyelembe vételével)
 - termőföld védelmi adó monitoringozása:
 - parlagterületek tulajdonosainak megadóztatása, megbírságolása;
 - adókedvezmény biztosítása azon ingatlantulajdonosnak, akik fenntartják szőlő- és gyümölcssterületeiket, illetve akik átalakítják korábbi intenzíven használt ingatlanjukat;
 - kiterjesztésének vizsgálata a volt zártkerti területeken túl minden termőföldre;
 - zöld adózás: környezetvédelmi szempontok érvényesülése az építményadóban;
 - gazdaságok letelepedését segítő intézkedések (adócsökkentés, kedvezményes földvásárlás stb.);
 - a településen való letelepedés támogatása adókedvezménnyel, önkormányzati telkek kedvezményes felosztása;
 - nagycsaládosok támogatása helyi adókedvezményekkel vagy más módon;
- épített értéke védelmét ösztönző önkormányzati eszközök alkalmazása: helyi értékvédelmi rendelet, értékvédelmet ösztönző adózási rendszer, ezzel párhuzamosan támogatási rendszer;
- közalapítvány működtetése;
- egyesület létrehozása, bejegyzése, működtetése.

Á2/ HELYI GAZDASÁG FENNTARTHATÓ ÉLÉNKÍTÉSE

A helyi gazdaságnak mindenképpen stabil alapokon kell nyugodnia a kiszámítható fejlődés érdekében. A stabilitás elérésének fontos feltétele, hogy a lehetőségekhez képest Dunabogdány mérsékelni tudja a külső gazdasági körülményeknek való kitettséget és prosperáló helyi gazdasági környezet tudjon teremteni. Ennek érdekében szükséges minél inkább diverzifikálni a helyi gazdaságot, a helyi szereplőkkel aktív párbeszédet folytatni, innovatív gazdasági megoldásokat alkalmazni.

R4/ Duna, mint a szelíd turizmus fejlesztésének célterülete

Dunabogdány abban a szerencsés helyzetben van, hogy a település fő turisztikai „ attrakciója”, maga a települést körülvevő táj, illetve a Duna. Az értékek megőrzése érdekében a turisztika területén a természettel való együttélésnek kell a fókuszban lenni a nagy idegenforgalmi beruházások helyett. A

Fenntartható fejlesztési célok,
melyek elérését az R4-es cél
támogatja

helyi lakosok érdekeinek előnyben részesítése kiemelt fontosságú a turisztikai érdekekkel szemben, a gazdasági szempontok szem előtt tartása mellett.

Azonban az egymással szinergiában lévő kisebb, látogatókat vonzó fejlesztések, valamint a turizmust elősegítő helyi vállalkozások előtérbe helyezése fontos: növeli az identitástudatot, valamint munkahely-teremtési lehetőséget is biztosít.

Fontos, hogy a természeti értékek bemutatása nem korlátozódhat csupán a településre látogatókra, hanem a helyben élők számára is át kell adni, hogy mit jelent a felelős természetvédelem.

A fejlesztések a turisztikai élmények gazdagítását célozzák, figyelembe véve, hogy ez nem járhat együtt a természet értékek indokolatlan terhelésével. A preferált turisztikai tevékenységek (bakancsos turizmus, tájfutás, kerékpár, lovaglás, mászófal, sziklamászás) azok, amik jelenleg is már megtalálhatóak a településen és környezetében. Ezeknek a tevékenységeknek kell kialakítani a megfelelő feltételeit, elérni, hogy a látogatók megfelelően eloszlásra kerüljenek a területen és ne egy-egy területen összpontosuljanak.

A helyi bolthálózatnak a növekvő igényekhez és kereslethez igazodó jobb térbeli elhelyezkedésének támogatása is segíti a „turistaterhelés” szétoszlását. A turistaútvonalak és a közlekedési hálózat kapcsolódási pontjain a nagyméretű parkolók visszafogása a cél a túlzott „turistaterhelés” ellen, azonban a meglévő parkolási nehézségek rendezése szükséges. Szem előtt kell tartani, hogy a parkolási problémák ne okozzanak a zöldfelületekben kárt.

Feladat az idegenforgalmi vonzerővel rendelkező területek rekreációs lehetőségek minőségi fejlesztése. Ehhez szükséges a turizmust szolgáló alapvető infrastruktúra- és szolgáltató hálózatának fejlesztése, szállás- és vendéglátóhelyek, zöldfelületek kialakítása. Kiemelten kell kezelni a helyi közösségek és a turisták számára nyújtandó szolgáltatást, mely egyrészt az elérhetőség, másrészt a szolgáltatás minőségének a fejlesztését jelenti. A kereskedelmi egységeket úgy kell működtetni, hogy azok nyitva-tartásukkal és áru kínálatukkal figyelembe vegyék a helyi lakosok érdekeit. A felmerült, helyi igényeknek megfelelő, fenntarthatóan működtethető kereskedelmi, szolgáltató egységek megtelepítését támogatni kell. A helyi termékek, szolgáltatások piacra jutását segíti az Önkormányzat.

A településközi összefogást fenntartva, a helyi adottságokhoz alkalmazkodva kell a turisztikai attrakciókat, illetve az idegenforgalmi infrastruktúrát kialakítani, hogy a település a nyári időszakban megnövekedő igényeket/terheléseket ki tudja szolgálni. Cél a település szélesebb körben történő ismertté tétele, hogy a turisták a településen és a térségben többnapos tartózkodásra ösztönözve legyenek, de oly mértékű terhelést ez ne rójon a köz(ös)ségre, mely a természetes hétköznapi életvitelt nehezítené.

Egyre kedvezőbb kapcsolódási formává vált belföldön is az ország kerékpárral való megismerése, hiszen bármikor megszakítható, s újratervezhető az útvonal, ezáltal rugalmasan alakítható a program.

Az R4 cél elérését támogató prioritások:

Turisztikai szolgáltatások fejlesztése

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- a Duna természetközeli állapotának megtartása
- strand üzemeltetése, fejlesztése
- kerékpáros és gyalogos kapcsolatok megteremtése
- kerékpáros híd Kisoroszi és Dunabogdány között
- EuroVelo 6 építése, kapcsolat Kisoroszi felé
- kerékpáros útvonalak bővítése
- turistaútvonalak népszerűsítése
- védett értékek felújítása
- folyamatos információátadás a védett értékek érdekében
- kerékpárkölcsonzó létrehozása
- kiránduló-útvonalak, túraútvonalak kijelölése, a szükséges infrastruktúra megteremtése (pl. pihenő pontokon padok,

Turisztikai feltételek kialakítása

- szemetesek kihelyezése)
- szomszédos települések rendezvényeihez való kapcsolódás
- sportnapok szervezése
- horgászverseny szervezése
- kulturális és rekreációs lehetőségek bővítése
- kajak, kenuzás és egyéb evezős sportolási lehetőségek biztosítása
- teljesítménytúrák, emléktúrák szervezése;
- turisztikai koncepció kidolgozása.
- lakosság, üdülőtulajdonosok igényeire/keresletre alapozott szolgáltatói és kereskedelmi kínálat kialakítása;
- szolgáltatások színvonalának folyamatos fejlesztése, hiányzó szolgáltatások megtelepedésének a támogatása;
- parkolási lehetőségek rendezett keretek közé szorítása (pl. fizetős parkolás, időbeni korlátozás)
- nyilvános illemhely létesítése
- szelektív hulladékgyűjtés, „hulladékmentes kirándulás” szempontjára nevelés
- smart megoldások alkalmazása (pl. QR kódos tájékoztatás, útvonalak meghatározása
- térségi interaktív játékok
- térségi turisztikai társulásokban aktív részvétel
- összehangolt térinformatikai térkép, információs lehetőség
- kompra való ráhordás
- túraútvonalakhoz kapcsolódó szállások és szolgáltatások szervezése;
- kilátóhelyek védelme és bemutatása

R5/ Helyi vállalkozások támogatása

Fenntartható fejlesztési célok,
melyek elérését az R5-ös cél
támogatja

A gazdasági fejlesztés egyik alapvető megközelítése, mikor a hiányzó erőforrások kívülről kerülnek pótlásra, vagyis befektetőket telepítünk le, vagy támogatásokkal ösztönözzük a fejlesztéseket. Dunabogdány mind a saját és az általánosan is értelmezett környezetére igen érzékeny település, így előtérbe helyezi a már meglévő helyi vállalkozások támogatását, valamint az újonnan betelepülő vállalatok profiljának meg kell felelnie a magasfokú táj-, természet- és környezetvédelmi szemléletnek.

Dunabogdány gazdaságát a helyi vállalkozói réteg helyezi szilárd alapokra, melyet helyi kis és közepes vállalkozások alkotnak. Ezekben a vállalkozásokban rejlő potenciál mutatja meg, hogy a helyi közösség milyen gazdasági erőt tud felmutatni és ez az a gazdasági alap, amire a település mindig tud támaszkodni. Amennyiben a helyi vállalkozások erősek, bővülni tudnak, úgy a település is biztos fejlődési pályán tud maradni. Felmerül a kérdés, hogy milyen mozgásteret van az Önkormányzatnak a helyi vállalkozások támogatásában.

A gazdasági vállalkozások támogatása közvetetten munkahelyteremtéssel is jár, ami az aktív korú népesség jelentős mértékű ingázása miatt különösen fontos. Helyi munkalehetőségek közül legnagyobb arányban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára munkát biztosító munkahelyek hiányoznak. Ezek megtelepedését a továbbiakban kiemelten kell támogatni.

Az R5 cél elérését támogató prioritások:

Szemléletformálás, támogató közeg kialakítása

Helyi kisiparosok, helyi termékek piacának fejlesztése

Háttértámogatás

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- helyi gazdasági együttműködések kialakítása
- beszállítói és felvásárlói hálózatok fejlesztése
- modern kommunikációs felület kialakítása, digitális platformok fejlesztése (pl. vállalkozásokat segítő digitális tudástár, open data, honlap, vállalkozói kataszter, álláshirdetések)
- helyi adottságokhoz illő tevékenység támogatása
- pénzügyi jellegű tevékenységek (pályázatok kihasználása, helyi támogatás megfelelő kontrolling mellett)
- helyi termékek megismerése, bemutatása, megjelenési lehetőség biztosítása
- fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése, támogatása
- az esélyegyenlőségi célcsoportok (pl. idősek, rászorulók, nők) vállalkozási esélyeinek bővítése
- hivatali vállalkozói ügyféltámogató online szolgáltatások fejlesztése
- termelői piacok bővítése
- helyi beszállítók alkalmazása
- közvetlenül „földről az asztalra”, termelőtől, készítőtől a vásárlóhoz elv előtérbe helyezése, házhoz vagy gyűjtőpontra szállítás
- közösségre támogatott mezőgazdaság (community supported agriculture)
- kiskertes gazdálkodás ösztönzése, itt termelt termékek piacra jutásának elősegítése, akár az önkormányzat intézményrendszerén belül (iskola, óvoda);
- helyi termékek boltja, termelői bolt
- közösségre támogatott mezőgazdaság (community supported agriculture)
- kiskertes gazdálkodás ösztönzése, itt termelt termékek piacra jutásának elősegítése, akár az önkormányzat intézményrendszerén belül (iskola, óvoda);
- munkaügyi központtal való együttműködés a foglalkoztatottsági tendenciák, munkaerőkínálat felmérésére;
- helyi munkavállalók foglalkoztatásának támogatása;
- közhasznú foglalkoztatás;
- települési vállalkozások megjelenésének biztosítása a település felületein (honlap, helyi vállalkozói kisokos stb.);
- esetleges konfliktushelyzetek megoldásában való segítségnyújtás
- rugalmas vállalkozási formák támogatása (pl. home office, co-working)
- ökotudatos vállalkozások letelepedésének ösztönzése

R6/ Gazdasági területek fejlesztése

A településen működő gazdasági társaságok egyrészt hozzájárulnak a település erőképességéhez, de a település érdekelt benne, hogy olyan gazdasági tevékenységet végezzenek, fejlesszenek a településen, melyek a környezet terhelhető képességét, a településszerkezetet, a településképet figyelembe

Fenntartható fejlesztési célok,
melyek elérését az R6-os cél
támogatja

veszik. A településen továbbra sem támogatott a környezetet jelentősen terhelő ipari gazdaság megtelepedése. Dunabogdányban elsősorban a táji értékeket nem károsító, a környezetet nem szennyező feldolgozó és kiszolgáló ipari tevékenységek fejlesztése támogatható, különösen a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódóan.

A hagyományos falusi életmód zavartalanságának megőrzése érdekében a gazdasági funkció területi elkülönítése, azaz a kialakult állapot, a meglévő rendezési tervi állapot megtartása fontos.

A 11-es számú főút mellett kialakítandó kereskedelmi területnek célszerűen az idegenforgalmat kell szolgálnia, a kereskedelmi tevékenységen túl információs központ funkciót is ellátva. Az egyéb gazdasági tevékenység fejlesztése a településen a kijelölt fejlesztési területeken és a meglévő „ipari parkban” képzelhető el. A távlati, elsősorban helyi vállalkozási fejlesztések számára további gazdasági terület(ek) kijelölése nem szükséges. A kijelölt fejlesztési területeken a mezőgazdasági termeléshez és az üdüléshez kapcsolódó, illetve a terciér szektort kiszolgáló, a táji értékeket nem károsító környezetkímélő feldolgozó és kiszolgáló kisipari tevékenységek fejlesztése támogatható.

A vállalkozások műszaki-technológiai háttérének fejlesztésével, közös telephely, javítóbázis alakítható ki, mely a kommunikációt és a területi megosztás hatékonyságát is elősegíti.

Az Önkormányzat és helyi vállalkozók közötti kapcsolattartás fontos eleme, hogy tere legyen a helyi vállalkozói igények megjelenésének. A helyi kisvállalkozói réteg számára szükséges megteremteni azokat a területi és infrastrukturális feltételeket, amik segítik a vállalkozások elindítását, illetve a vállalkozások helyben maradását. Szükséges olyan területeket biztosítani, ami vonzó lehet olyan kisvállalatoknak, amik a települési adottságokat kihasználva szeretnének Dunabogdányban megtelepedni és vállalkozói tevékenységet végezni, vagy éppen meglévő telephelyüket szeretnék bővíteni. Az Önkormányzatnak előzetesen fel kell készülnie, hogy a település iránt érdeklődő cégek számára milyen ajánlatokat tud nyújtani.

A helyi vállalkozások egy részének telephelyei közvetlenül a község délkeleti határán kaptak helyet. Ezen területek fejlesztése fontos a lakosok és a teleptulajdonosok számára egyaránt. A telephelyek háttértámogatásával bővíthető a vendégkör kialakítása, ami magával hozza az új munkalehetőségek megteremtését is. Emellett a fizikai környezetre irányuló beruházások segíthetik a lakosság és a vállalkozók kapcsolatát, konfliktusok kezelését. A területek fejlesztésével újabb, ökotudatos vállalkozások is bevonhatóak a településre. Nem szabad elfelejteni, hogy Dunabogdány összefüggő gazdasági területe a Duna mentén fekszik, így a környezettudatosság a fizikai környezet fejlesztése során, a zajló tevékenységek során egyaránt kiemelten fontos.

*Az R6 cél elérését támogató
prioritások:*

**Fizikai környezet
fejlesztése**

Területbiztosítás

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- infrastrukturális környezet fejlesztése
- megtermelt nyereség adott részének térségbe való visszaforgatása
- zöldfelületek, fasorok telepítése
- gazdasági telephelyek megőrzése a településrendezési tervben;
- a gazdasági tevékenység környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatásainak rendszeres ellenőrzése;
- területfelhasználás-váltás elősegítése a lakóterületek közé ékelődő gazdasági területeken;
- ökotudatos vállalkozások letelepedésének ösztönzése
- háttértámogatás⁸

⁸ lásd. R5-ös célnál

R7/ Helyi értékeken alapuló mezőgazdaság

Dunabogdány mezőgazdasági területeinek megfontolt hasznosítása és fejlesztése több részről is kifejezetten indokolt. Ezek a területek a helyi lakosok megélhetését szolgálják, elhelyezkedésükből adódóan a település kapujaként jelennek meg, illetve a Duna árterében ökológiai szempontból kiemelt szerepük van. Fontos az előremutató, fenntarthatóságot szem előtt tartó művelési lehetőségek feltérképezése, melyek az emberek, a település, valamint a természet javát is szolgálják.

Fenntartható fejlesztési célok, melyek elérését az R7-es cél támogatja

A mezőgazdasági termelésbe az önkormányzatnak kismértékű közvetlen ráhatása van, azonban a gazdák tájékoztatásával, ösztönzésével nagy előrelépéseket lehet tenni a környezet megóvásán, a helyi értékeken alapuló mezőgazdaság kialakításáért.

Talajvédelem

A fenntartható mezőgazdaság alapja a jó állapotban lévő termőföld. A talaj folyamatos védelme, tápanyagainak természetes módon való pótlása, valamint a talajvízkészlet fenntartása mind elősegíti a helyi mezőgazdaság fennmaradását.

A monokultúras mezőgazdaság felváltása, hagyományos vetésciklusú gazdálkodással rengeteget jelent a talaj állapotának szempontjából. Az ilyen módszerek hosszútávon segítik a termőföldet tápanyagainak utánpótlásában. Érdemes emellett mellőzni a különböző mesterséges talajjavítók, műtrágyák használatát, mert azok helytelen használatával a talaj hosszútávon károsodhat. Az Önkormányzatnak célja a gazdálkodók szemléletformálása, segítése abban, hogy fenntartható módon hasznosítsák földjeiket.

Klímaadaptáció

Tápanyagtartalma mellett a talajvízkészlet megtartása is kifejezett fontossággal bír, hiszen az utóbbi években már hazánkban, így Dunabogdányban is érzékelhetőek voltak a klímaváltozás hatásai, melyek a jövőben egyre szélsőségesebbek lehetnek. Ezért fontos a lehulló csapadék helyben tartása, valamint felhasználása. Vízfogó műtárgyak kialakításával, ültetési irány helyes megválasztásával a talaj takarásával csökkenthető az időszakos vízhiány a mezőgazdasági területeken. Ennek érdekében az Önkormányzatnak, a gazdáknak és további érintett szervezeteknek érdemes együttműködniük.

Érdemes felülvizsgálni a területen termelt növények igényeit, különös tekintettel a vízigényükre, illetve alternatívákat keresni a jelenleg termelt, de a klímát már kevésbé elviselő növényekre (kukorica- cirok). Ennek érdekében az Önkormányzatnak, a gazdáknak és különböző szervezeteknek érdemes együttműködniük, információt cserélniük, valamint a támogatási lehetőségeket feltárniuk.

Az egykor a településre jellemző szőlőtermesztés újraélesztése már jelenleg is folyamatban van, ennek a tevékenységnek az előtérbe helyezésében az Önkormányzatnak is szerepe lehet. A szőlő igényei hosszú távon megfelelhetnek a klímaváltozás során bekövetkező szárazabb időszakoknak, kevesebb gondozást igényelhetnek, mint más növényfajok.

A Duna szerepe a mezőgazdaságban

Dunabogdány területén főként a Duna menti területeken maradtak fenn mezőgazdasági hasznosítás alatt álló ingatlanok, melyek így közvetlen interakcióban vannak a folyóval. Ártéren helyezkednek el, így időszakos elöntések alkalmával a folyó hordaléka befolyásolhatja a talaj tápanyagtartalmát.

Emellett a mezőgazdasági területeken folyó tevékenységek is hatással vannak a Duna állapotára. A telkek és a folyó közt fut egy fás pufferterület, mely képes tisztítani és szűrni a település irányából érkező talaj, vagy csapadékvizet, de emellett fontos gondoskodni arról, hogy ne jussanak szennyező, szervesanyagok a Duna folyómedrébe. Ennek érdekében az Önkormányzatnak feladata a folyót

védőerdősáv fenntartása, esetleges bővítése, illetve a gondos, megfontolt tápanyagutánpótlás promotálása.

Mind a Duna, mind a mezőgazdasági területek természetvédelmi oltalom alatt állnak, élőhelyül szolgálnak különböző állat-, és növényfajoknak, ezért védelmükre szigorú szabályzást érdemes kialakítani. Érdemes előtérbe helyezni a bio-, illetve ökológikus gazdaságok kialakításának lehetőségét.

Mezőgazdaság, mint hagyományos érték

A mezőgazdasági területek a település látképének, identitásának részei, ezért ezek megtartása, folyamatos hasznosítása a jövő generációi számára is értéket adnak. Az Önkormányzat számára fontos, hogy megmaradjon ezen területek jelenlegi hasznosítása, ne jelenhessenek meg rajtuk hétvégi házak, kiskertes zártkert jellegű építmények. Emellett, az állattartáshoz, földműveléshez kapcsolódó építmények kialakíthatóságának szabályozási rendszerét is ki kell dolgozni, annak érdekében, hogy ezek ne befolyásolhassák negatívan a tájat. Hasonló szabályzást kell készíteni a mezőgazdasági területeken való közművezetékek elhelyezését illetően is. Érdemes a lehetőségekhez mérten mellőzni a légkábelek kiépítését, azok helyett a föld alatt húzódó kábeleket kell előtérbe helyezni.

Erdőgazdálkodás

A klímaváltozás hatásait érzékelve, illetve az ország klímasemlegességi céljait tekintve látható, hogy az erdőknek kiemelt szerepük van az ökoszisztéma egyensúlyban tartásában. Ezen erdők fenntartása, minőségük javítása ezért regionális érdek is. Dunabogdány, elhelyezkedése miatt hatalmas erdőterületekkel rendelkezik, melyek fenntartását a Pilisi Parkerdő Zrt. végzi. Gondoskodnak az invazív fajok folyamatos irtásáról, emellett a honos fajok állományainak növeléséről, mely tevékenység nagyban hozzájárul a biológiai sokféleség javításához.

Erdőgazdálkodás mellett az erdőket rekreációs célokra is használja a helyi lakosság és az ide látogató turisták, ezért fontos, hogy a Pilisi Parkerdő Zrt. és az Önkormányzat szorosan együtt tudjon működni annak érdekében, hogy az erdőgazdálkodás, a természetvédelem és a rekreáció együtt tudjon megvalósulni Dunabogdány erdeiben.

A Duna menti ártéri ligeterdők fenntartása szintén feladata az Önkormányzatnak, mivel azok puffert képeznek a folyó és a mezőgazdasági területek között. Ezért lét, hogy ezek területe ne csökkenhessen, állapotuk hosszútávon jó legyen, melyet szigorú szabállyal lehet elérni.

A R7 cél elérését támogató prioritások:

Talajvédelem

Klímaadaptáció

A Duna szerepe a mezőgazdaságban

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- gazdák oktatása a megfelelő tápanyagutánpótlás lehetőségéről
- partnerség a témában jártas szervezetekkel
- talajvízkészletek hosszútávú fenntartása
- területhez alkalmazkodó technológiák alkalmazása
- vízvisszatartó műtárgyak kialakítása
- a területhez, éghajlathoz alkalmazkodó növények kiválasztása
- tájgazdálkodás lehetőségének számbavétele
- a szőlőtermesztés felélesztése a településen
- bio-, ökológikus gazdaságik bevonása a területre
- környezetkímélő mezőgazdaság oktatási célú felhasználása
- pufferterületek fenntartása, bővítése
- műtrágyák használatának mellőzése, megfelelő műtrágyahasználatra való szemléletformálás
- védett természeti területeken lévő mezőgazdasági tevékenységek korlátozása
- környezetkímélő mezőgazdálkodási formák promotálása
- a mezőgazdaságot segítő támogatások igénybevétele
- állat és növényvilág védelmének szigorú szabályzása a

Mezőgazdaság, mint hagyományos érték	<ul style="list-style-type: none">mezőgazdasági területekenbeépítés elleni szigorú fellépésállattartáshoz, földműveléshez kapcsolódó építmények elhelyezhetőségének pontos szabályzásamezőgazdasági területek hosszútávú hasznosításának támogatásaközművezetékek, légkábelek kihelyezésének tiltása
Erdőgazdálkodás	<ul style="list-style-type: none">szoros együttműködés a Pilisi Parkerdő Zrt.-velinvazív növények irtásaszálalóvágás alkalmazásaörökerdő kijelölésetarvágás tiltása az erdőterületekena településen ültethető növények szabályzása, a kivadulás megelőzése érdekébena természetvédelmi oltalom alatt álló területek erős védelmeaz erdők rekreációs használatának lehetővé tétele

Á3/ A TELEPÜLÉSI, TÁJI KÖRNYEZET ÉRTÉKŐRZŐ FEJLESZTÉSE

A Szentendrei-Duna markáns tájelem, melynek része Dunabogdány. A település táji, természeti kincseinek és épített értékeinek, a település karakterének megtartása kiemelten fontos.

R8/ Duna, mint vízi élőhely védelme

Fenntartható fejlesztési célok, melyek elérését az R8-as cél támogatja

A Duna európai, országos és helyi szinten is kiemelkedően fontos élőhely, mind az emberek, mind a természet számára. Területe és elhelyezkedése miatt nem lehetséges csupán helyi szinten vizsgálni és értékékként tekinteni rá, országos és európai összefogás szükséges a védelme érdekében, melyet a nemzetközi és hazai védelem alá vonás is biztosít.

A Dunakanyarban a folyó medre kevésbé került kiépítésre, mind a főág, mind a Dunabogdányt érintő Szentendrei-Dunaág partja nagyarányban ártéri ligeterdőkkel keretezett, mely értékes élőhelyül szolgál megannyi állat és növényfajnak.

Természeti értékei miatt erős rekreációs vonzása is van, melyet megfontolt fejlesztésekkel, szemléletformálással jól össze lehet hangolni a védelemmel.

Vizes élőhelyek védelme

A Duna és ártere nemzetközi, Natura 2000 védelem alatt áll. Mind különleges természetmegőrzési, mind különleges madárvédelmi területként is számon van tartva. Ez alapján az Önkormányzatnak célja a terület nagyfokú védelme, természeti értékeinek fenntartása.

A Duna mentén egyaránt találhatóak beépített, szabadidős, mezőgazdasági, illetve erdős területek. Az Önkormányzat feladata a különböző felhasználások összehangolása a természetvédelemmel. Beépített területeken, fontos megoldani a hétvégi házak és lakóingatlanok megfelelő csatornázottságát, annak érdekében, hogy semmilyen szennyvíz ne kerülhessen a folyóba. A csatornahálózatba még be nem integrált telkek esetében ki kell bővíteni a szennyvízhálózatot és lehetőséget kell adni a csatlakozásra.

A településen jelenleg egy helyen van kiépített szabad strand, de a folyópart lankás mivoltából adódóan máshol is megjelennek a fürdőzők. A part különböző felhasználásra fenntartott területeit érdemes következetesen szabályozni és a látogatókat tájékoztatni ezek védelméről.

Kifejezetten jó terület a Duna partja a környezeti nevelésre, szemléletformálásra, az ide látogatók informálására arról, milyen értékeket láthatnak a Szentendrei- Duna-ág, valamint Dunabogdány területén. Ezzel a felelősségteljes magatartásra is rávezethetők az emberek.

A Duna, mint turisztikai érték

A Szentendrei-Duna markáns tájélem, természetközeli mivoltából az év folyamán nagy számban látogatják helyiek és turisták is. Annak érdekében, hogy a védett értékek és a rekreáció összehangoltan tudjon működni, szelíd fejlesztésekkel kell elérni, hogy a látogatók élvezhessék a terület adottságait, anélkül, hogy veszélyeztetnék őket. A part menti zöldfelületi rendszer fejlesztésével, a kerékpáros, gyalogos úthálózat fejlesztésével rendezett környezetben irányíthatóak az üdülők, javulhat a kirándulási élmény. Az Önkormányzatnak célja a folyó partjának fejlesztése, utcabútorok, vizes játszótér, öböl, különböző közösségi terek, sétány megújítása és kis létszámú parkolók kialakítása. A turizmust szolgáló elemek kihelyezése, a víziturizmus fejlesztése, kalandpark, kutyás strand kiépítése a Duna partján, mely lépések szolgálják a látogatók élményét, valamint a természeti értékek megőrzését, ismertetését és védelmét egyaránt. A tervezett, rendezett parkoló a környezet, a zöldfelületek, valamint a településkép védelmét egyaránt szolgálja. A strandhoz tartozó kiszolgáló épület létesítése, valamint a sportolási lehetőségek körének bővítése a családbarát rekreációs lehetőségeket gazdagítja a településen és hozzájárul az egészséges életmód hosszú távú céljának eléréséhez. Ezen célok eléréséhez érdemes olyan magánbefektetők bevonásáról gondoskodni, akik a természet védelme előtérbe helyezése mellett vállalnak fejlesztéseket.

A „vadkemping” helyével kapcsolatban felmerült, hogy áthelyezésre kerülhet. A jelenlegi vízútira megállóhelyet a Magyar Kajak-kenu Szövetség vezette konzorcium jelölte ki, EU-s program keretében. A jelenlegi helyszín mellett szól, hogy az üzemeltetés már kialakult. A kemping és a sporthajó kikötő helyének változtatása előtt mindenképpen vizsgálni szükséges a pozitív és az esetleges negatív hatásokat.

Vízbázis-rendszer védelme

Dunabogdány vízbázisrendszere jó állapotban van, de a település ivóvíztermelő kutjai és védőterületeik intenzíven hasznosított területeken helyezkednek el. Ezeket befolyásolják a környezetükben lévő területhasználatok, a Dunán lefolyó esetleges szennyezés, valamint a nem teljes mértékben kiépített csatornázás, az esetleges szennyvíz szikkasztás is.

Az északi részen található vízbázis védőterületét ártéri erdők mellett zártkerti területek is övezik, ezért fontos, hogy a már meglévő, illetve az esetlegesen újonnan épülő ingatlanok közművezetése kiépítésre kerüljön, melyben az Önkormányzat segítheti, illetve kötelezheti a tulajdonosokat. Emellett ösztönözni kell a csapadékvíz telken belül tartását, felhasználását, hogy az esetlegesen szennyezett esővíz ne kerülhessen a település vízbázis területére. Dunabogdány déli részén található kút védőterülete a gazdasági területek közelében van, ezért itt az Önkormányzatnak szintén komoly fellépésre van szüksége, annak érdekében, hogy az ingatlanok esetében kiépítésre kerüljön a teljes közművesítettség, a területekről ne kerülhessen szennyezett csapadékvíz, vagy talajvíz a Duna területére.

Gondoskodni kell továbbá a kutak és a hozzájuk tartozó műtárgyak folyamatos fenntartásáról, javításáról és korszerűsítéséről, annak érdekében, hogy a településen hosszútávon elérhető legyen a megfelelő minőségű és mennyiségű ivóvíz.

Az R8 cél elérését támogató prioritások:

Vizes élőhelyek védelme

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- természeti értékek erős védelme helyi, regionális és nemzetközi szinten
- együttműködés partner településekkel és szervezetekkel
- a védett területeken megengedhető tevékenységek korlátozása
- a Duna menti beépített ingatlanok csatornahálózatra való rákötésének előírása, segítése
- a mezőgazdasági területeken használt növényvédőszer, szervesanyagok használatának korlátozása
- a Duna menti ligeterdők fenntartása, esetleges bővítése

	<ul style="list-style-type: none"> • a rekreációs területek tudatos elhelyezése, látogatók informálása • környezeti nevelési célú információs táblák kihelyezése
<p>Duna, mint turisztikai érték</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duna menti zöldfelületi rendszer fejlesztése, kerékpáros, gyalogos közlekedés fejlesztése • rekreáció és természetvédelem összehangolása • rekreációs célú utcabútorok, sétány megújítása, • vizes játszótér, öböl kiépítése, • kikötő áthelyezésének vizsgálata és fejlesztése, • közösségi terek kialakítása, • kemping fejlesztése, • esetleges kalandpark létesítése, • horgászat fejlesztése, • vadkacsa, hattyú etető placc elhelyezésének vizsgálata • sportpályák rendezése, fejlesztése, (pl. röplabda visszahelyezése) • sportasztalok elhelyezése (pl. pingpong, teqball) • kis létszámú parkolók kihelyezése, • víziturizmus fejlesztése, • környező szolgáltatások, éttermek, szállások fejlesztése • túraútvonalak kijelölése • kerékpárút fejlesztése
<p>Vízbázis-rendszer védelme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pufferterületek fenntartása, bővítése • kutak, egyéb műtárgyak fenntartása, javítása, korszerűsítése • a vízbázisterületek környezetében lévő építmények közműhálózatra csatlakozásának szabályozása • ingatlanon belüli csapadék helyben tartásának és felhasználásának népszerűsítése • mezőgazdaságban használt növényvédőszer, műtrágyák használatának korlátozása • csapadékvíz hálózat fejlesztése, árkok fenntartása, felújítása

R9/ Táj, természeti környezet megóvása

Fenntartható fejlesztési célok, melyek elérését az R9-es cél támogatja

A Kárpát-medencében kialakult élővilág sokszínűsége európai szinten kiemelkedő. Magyarországra a kisebb kiterjedésű, mozaikos elrendezésű, különböző élőhelyek jellemzőek, ennek köszönhetően biológiai sokszínűsége is változatos. Ezek az értékek a klímaváltozás hatásainak és az emberi tevékenységeknek egyszerre vannak kitéve, ökoszisztéma szolgáltatásai miatt felbecsülhetetlenek. Ezért fenntartásuk, védelmük és tudatos fejlesztésük helyi, országos és nemzetközi szinten is feladat.

Dunabogdány elhelyezkedéséből adódóan különlegesen szerencsés helyzetben van. A Visegrádi-hegység és a Duna között fekvő kiterjedt erdővel és folyókapcsolattal is rendelkezik. A településen kisebb patakok folynak, gyepek, szántók találhatóak, melyek szintén értékes élőhelyek. Közéjük ékelődött be maga a település, kialakítva egyedi karakterét.

Ezeknek a természeti és táji értékeknek a védelme, fenntartása és bemutatás közös érdek.

Védett és védendő értékek megóvása

Dunabogdány nagy része nemzetközi, országos, vagy helyi természeti védelem alatt áll. Az erdők, a Duna, valamint ártere, patakok, illetve gyepes területek mind természeti értéket képeznek, különböző élőhelyekként funkcionálnak. Az Önkormányzatnak célkitűzése a településen található táji és természeti értékek, természetközeli állapotú zárványterületek élővilágának szigorú védelme, hosszútávú fenntartása. Ezt szabályozásokkal, jelenleg még oltalmat nem élvező, de értékes területek védelem alá helyezésével, valamint szemléletformálással lehet elérni.

Fontos a folyamatos kommunikáció és együttműködés mind a Pilisi Parkerdő Zrt.-vel, illetve a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal, valamint további környezet és természetvédelemmel foglalkozó szervezetekkel annak érdekében, hogy az értékes területek megfontolt, fenntartható módon legyenek fejlesztve és bemutatva. Lehetőségekhez mérten vissza kell állítani ezeken a területeken az eredeti vegetációt, az invazív fajokat pedig vissza kell szorítani.

Emellett a védett, valamint védett területek puffer zónáinak felülvizsgálatának folyamata is a fent említett szervezetekkel összehangolandó feladat. A pufferterületek tudatos kijelölésével az étmeneti zónák és a védett értékek is biztonságban részesülnek. Az Önkormányzat helyi szinten korlátozhatja ezen területek hasznosíthatóságát, mellyel további védelmet biztosíthat. Fontos továbbá interakciót kezdeményezni a védett területek tulajdonosai, az Önkormányzat és a partnerszervezetek között, a mindenki számára megfelelő területhasználati lehetőségek kidolgozása érdekében.

Az erdők ökoszisztéma szolgáltatói (tisztá levegő, termékeny talaj, biológiai sokféleség, tiszta víz, élelmiszerek stb.) miatt, illetve az ország által vállalt klímasemlegesség elérése érdekében kiemelt fontosságúak. Dunabogdány közigazgatási területének majdnem fele erdővel borított, ennek nagyrésze védelmi erdőként nyilvántartott és a Pilisi Parkerdő Zrt. végez benne fenntartási munkálatokat. Feladataik közé tartozik az invazív növények terjedésének visszaszorítása, az eredeti, őshonos fajok, vegetációk visszaállítása. Az Önkormányzat segítségével bővítheti az erdőterületeket, a hegyvidéken és a Duna mentén egyaránt.

Dunabogdány egyik fő értéke maga a Duna, de emellett több kisebb patak folyik a település területén. Ezek a kisvízfolyások az erdős részekben természetközeli mederben folynak, a belterületre érve viszont erősen bolygatott, mesterséges kialakítású, környezetük elhanyagolt. Rehabilitációjuk több szempontból fontos. Potenciális vizes élőhelyként nagy szolgálatot tehetnek az állat-, és növényvilág számára, természetes mederben folyva nagyobb mértékben tisztulhat a vizük, mielőtt a Dunába torkollnak, valamint az emberek számára is nagyobb vizuális élményt nyújthatnak. Az Önkormányzatnak meg kell vizsgálnia a patakok rehabilitációjának lehetőségeit, az elérhető támogatásokat és szakértők bevonásával lépéseket kell tenniük a vízfolyások fejlesztése érdekében. A vízfolyások rehabilitációja segítheti a megfelelő vízvisszatartás megteremtését is egyben.

A Duna mentén lévő területhasználatok korlátozása szintén az Önkormányzat feladata. Bizonyos, potenciálisan káros tevékenységek tiltásával, a szennyvíz, vagy esetlegesen szennyezett csapadékvíz folyóba jutásának megakadályozásával sokat tehet a Duna élővilágának védelmében. Ezt helyi szabályzásokkal érheti el, melyet érdemes természetvédelmi szakértők bevonásával előkészíteni. A mezőgazdasági területeken fontos a gazdák edukálása, bio-, vagy ökológikus termesztésre való átállás ösztönzése, melyek kisebb terhet rónak a környezetre, mint a hagyományos, növényvédőszeres, műtrágyákat alkalmazó termesztési módszerek.

Értékek bemutatása, környezeti nevelés

Dunabogdány természeti értékeit a helyi lakosság és turisták is szívesen látogatják. A turisztikai infrastruktúra fejlesztése ezért elengedhetetlen annak érdekében, hogy ne sérüljenek a védett területek. A természetkímélő, szelíd turizmus lehetővé tételével a látogatók megismerhetik a település és a Szentendrei-Dunaág kincseit, emellett információkat kaphatnak védelmük fontosságáról. A Pilisi Parkerdő Zrt.-vel és Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal összefogva, az Önkormányzat környezeti nevelési célzatú információs táblákat helyezhet ki mind a Duna, mind az erdős területek mentén, mely minden generáció számára útmutatásul szolgálhat.

A szabadidős tevékenységekre kijelölt területeket érdemes szigorú szabályzás alá vonni, a rekreációs szolgáltatókkal összefogva kell az Önkormányzatnak védeni a helyi élővilágot.

Hagyományos, táji értékek védelme

A község karakterét természeti kincsei mellett épített értékei, mezőgazdasági hagyományai adják. A táji értékek megtartása érdekében az Önkormányzat szabályozza a község arculatát, a különböző karakterű településrészek kialakítható ingatlanok építészeti megoldásainak, anyaghasználatának megadásával. A beépítésre nem szánt területeken korlátozni szükséges a területhasználathoz szükséges építmények elhelyezhetőségét, annak érdekében, hogy azok a hegyvidéki, vagy partmenti tájba illeszkedjenek.

A település zöldterületeit a tájhoz alkalmazkodva, az erdőkkel és a Duna partjával egy egységet alkotva kell fejleszteni, mintegy hálózatot alkotva annak érdekében, hogy az állat-, és növényvilág szabadon mozoghasson a beépített és természetes területek között. Az zöldfelületek fejlesztése, utcafásítás, a településképet és az emberek közérzetét is javíthatja, ezek mellett segít csökkenteni a nyári hősziget effektust.

Környezeti elemek további védelme

A településen jelenleg egy kőbánya működik, mely a lakott területek keleti határán helyezkedik el. Ennek az épített és a természeti környezetre egyaránt rezgés-, zaj-, és légszennyezési hatása van. Az Önkormányzatnak folyamatos érdekérvényesítést kell alkalmazni, hogy a településen élők, valamint az idelátogatók ne károsulhassanak. A szennyezőforrásokat modern technológiák használatával minimalizálni kell.

A bánya mellett a 11. számú út okoz hasonló jellegű szennyezést Dunabogdányban. Ennek csillapítására a már kiépítésre került fasor bővítése, fenntartása jó lehetőség. Emellett a közúti forgalomból származó emisszió csökkentése érdekében érdemes levegőszennyezettségi méréseket végezni, majd intézkedési stratégiát kidolgozni csökkentése érdekében.

A téli időszakban a lakossági fűtés is terhelően hat a levegőre. Az Önkormányzatnak propagálnia kell az ingatlanok fűtéskorszerűsítését, támogatások ismertetésével, vagy akár az azokon való részvétel segítségével is.

Dunabogdány hulladékgazdálkodása megoldott, külterületein elszórtan jelenik meg illegális hulladéklerakás. Az Önkormányzatnak célja az ilyen jellegű tevékenységek megszüntetése, tettenérés esetén jogi lépések megtétele. A problémát viszont érdemes nevelési oldalról is kezelni a lakosság körében. Különböző korosztályok számára elérhető és érthető módon kell ismertetni az embereket a hulladékgazdálkodás fontosságáról, az illegális hulladéklerakás veszélyeiről és a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeiről.

Promotálni kell - a szelektív hulladékgyűjtés mellett - a háztáji komposztálást is, mely segítségével az ingatlanokon belüli zöldhulladéktól mentesül a hulladékgazdálkodási rendszer, a komposzt pedig akár telken belül hasznosítható.

Az R9 cél elérését támogató prioritások:

Védett és védendő értékek megóvása

Kapcsolódó lehetséges intézkedések:

- egyes területek ideális területhasználatának megvalósítása a szakmai partnerek segítségével
- együttműködés civil szervezetekkel
- vizes élőhelyek rehabilitációja, kapacitásuk bővítése
- gyepes területek hosszú távú fenntartása
- védelem alatt álló területek hasznosításának szigorú korlátozása
- védelem alatt álló területek pufferzónáinak bővítése
- pufferterületek fenntartása, fejlesztése
- védelem alatt álló területek közvetlen környezetében lévő egyéb ingatlanok hasznosításának szabályozása
- jelenleg védelem alatt nem álló, de értékes területek védelmének előterjesztése
- erdőterületek védelme, invazív fajok visszaszorítása
- patakok rehabilitációja
- Duna menti területek hasznosításának korlátozása
- bio-, ökológikus gazdálkodás előtérbe helyezése
- gazdák edukálása a természet védelmében

Értékek bemutatása, táji értékek védelme	<ul style="list-style-type: none">• turisztikai infrastruktúra kiépítése, látogatók megfelelő informálása• szelíd turizmus fejlesztése• új túraútvonalak kialakítása• rekreációs szolgáltatókkal való együttműködés• szabadidős tevékenységek vizsgálata, szabályozása• környezeti nevelés a természeti területeken, információs táblák kihelyezése
Hagyományos táji értékek védelme	<ul style="list-style-type: none">• az erdős területek, Duna menti részek beépíthetőségének korlátozása• a település karakteréhez illő építmények, anyaghasználatok szabályozása• zöldterületek fejlesztése• fasorok, erdősávok kialakítása, meglévők fenntartása
Környezeti elemek további védelme - Zaj-, rezgés-, levegővédelem	<ul style="list-style-type: none">• együttműködés a kőbánya tulajdonosaival• a bánya területén való szennyezéscsillapítás megkövetelése• 11. számú főút fasorának fenntartása, fejlesztése• közúti közlekedés csillapításának lehetőségeinek vizsgálata• kapcsolat a közútkezelővel, illetve a környezetvédelmi hatósággal a levegő- és zajvédelmi intézkedések hatékony betartása, illetve proaktív cselekvési program kidolgozására• lakossági fűtésekszerúsítés támogatása
Környezeti elemek további védelme - Hulladékgazdálkodás	<ul style="list-style-type: none">• illegális hulladéklerakók felszámolása, jogi fellépés a cselekmény ellen• lakosság informálása az illegális hulladéklerakás veszélyeiről• szelektív hulladékgyűjtés promotálása• zöldhulladék telken belüli komposztálásának támogatása
Partnerség biztosítása	<ul style="list-style-type: none">• civil szervezetekkel• Duna- Ipoly Nemzeti Parkkal• Pilisi Parkerdő Zrt.-vel• lakossággal• gazdasági szereplőkkel• Volánbusszal• MAHART-tal

R10/ Az épített környezet értékőrző védelme

Fenntartható fejlesztési célok, melyek elérését az R10-es cél támogatja

A község épített öröksége sajátos, a település egésze mégis nyugodt arculattal rendelkezik. Korábban Dunabogdány Község Önkormányzata 15/2016. (XI.30.) számú, a helyi kulturális örökség egyes elemeinek védelméről szóló önkormányzati rendelete biztosította az épített örökség védelmét, ma pedig a településkép védelméről szóló 5/2019. (V.14.) önkormányzati rendelet.

A hajdani sváb település máig fellelhető örökség. Ennek megőrzése fontos cél. Az egyedi településkarakter, a megőrzött történetiség egyre jobban felértékelődő adottsága a településeknek. Az egyedi, kellemes arculat kedvezően befolyásolja a község és térségének megítélését, közvetve erősíti annak gazdasági pozícióját, javítja a lakosság életminőségét.

A település egyedisége, hangulata, sajátos vonzó jellege, azaz az egész táj építészeti karaktere akkor marad meg, ha sikerül a falusias jelleget, épületeket, építészeti elemeket, formákat megőrizni. A történelmi településmag szerkezetének, elemeinek, növényzetének számbavétele és a védelmüket szolgáló szabályozási rendszer kidolgozása már részben megvalósult a Dunakanyar értéktárjában,

illetve a település saját értéktárában, a településképi arculati kézikönyvben (TAK-ban). A településképi rendelet és TAK kiállításával a település képe nagyobb védelembe került, mivel a dokumentumok rendelkeznek, illetve javaslatot adnak az egyes településrészekre való építkezésekre. Ezek szigorú betartatása a továbbiakban is kiemelt feladat. Az épített értékek védelem alatt állnak, de érdemes a folyamatos nyomon követése.

Dunabogdányban továbbra is biztosítani kell a természetes dombvidéki vagy éppen ártéri környezetbe simuló épületek kialakítását, a természetes és épített környezet egységének megteremtését. A településfejlesztés során törekedni kell arra, hogy a beépített területek a tájba illeszkedő módon, a település karakteréhez illően, a településképet gazdagítva jelenjenek meg. A már meglévő létesítmények fejlesztésénél is elengedhetetlen szempont a táji adottságokhoz illeszkedő kialakítás.

A község számos olyan belterületi, épített értékkel bír, melynek megőrzése az egyes fejlesztések során kiemelten kezelendő (pl. egyes karakteres utcaképek, teresedések illetve „szabálytalan” de festői utcavonalak). A településrendezés és -fejlesztés során lényeges, hogy Dunabogdány jellegzetes arculata megmaradjon, kihangsúlyozásra kerüljön. A jellegzetes karakter megtartása érdekében fontos szerepet játszik a hagyományos építési anyagok alkalmazása, népszerűsítése.

Az épített értékek védelmében érdemes együtt dolgozni a helyi védelemre érdemes építmények tulajdonosaival, érdekeltté tenni őket abban, hogy tulajdonukat az eredeti formában tartsák meg, állagát őrizzék meg, illetve olyan formában bővítsék azokat, hogy az harmonikusan illeszkedjen az értékes építményhez. Fontos, hogy felismerjék lakóházaik, gazdasági épületeik értékét, és külső erőforrást is találjanak az értékmegőrzésre, felújításra, hasznosításra lakófunkcióra és egyéb közcélra.

A falusi lakófunkció mellett megjelenő egyéb funkciók (vendéglátás, üdülés, szálláshely, kisvállalkozás) összhangjának megteremtése fontos a kiegyensúlyozott, nyugodt élettérhez. A többfunkciós területhasználatból adódó konfliktusok kezelésére szabályozó és ellenőrzési rendszert kell kidolgozni és bevezetni, a településrendezés hatályos állapotának áttekintése mellett.

A lakó- és üdülőterületek nagy mértékű növekedése nem kívánatos, átgondolt fejlesztés szükséges a településrészek karakterének megőrzése érdekében. Inkább a meglévő, már jelenleg is valamilyen jellegű lakó vagy üdülőfunkcióval bíró területeken (a település belterületi határához kapcsolódó, jelenleg is vegyes termelési-, lakó- és üdülőfunkciójú zártkerti területek) belüli szerkezetátalakításra és minőségi fejlesztésre kell törekedni. A belterület bővítésének átgondolt és szigorú szabályozása szükséges, meg kell akadályozni a kialakult településszerkezet drasztikus megváltozását.

A település egykori zártkertjei nagy változásokon mennek keresztül, azonban itt még fellelhető hagyományos kiskertes tájkarakter. A település lakóterületének fejlesztése ezeken a területeken, a volt zártkerti ingatlanok funkciójának változásával, átstrukturálásával, valamint tömbbelső feltárásával, az infrastrukturális háttérnek megteremtésével (Kutyahegy u. és környéke, Kis-svábhegy, Öreg-svábhegy, Málna u. és környéke, Diófa u. és környéke, Táncsics M. és környéke) lehetséges, a beépítésre szánt területek kijelölése, azok növelése nagy mértékben nem kívánt. Az átalakuló területen a családi házak az építés évének megfelelően különböző korok lenyomatát hordozzák. Az átalakuló területen is meg kell őrizni a lakóterületek nyugodt légkörét, törekedni kell a hagyományos utcaszerkezethez való igazodásra, a hagyományos építőanyagok alkalmazására.

A további fejlesztéseknél az egységes településképi kialakítására, a település karakterének erősítésére van szükség.

Dunabogdány területén a fejlesztések térben két területen csoportosulnak: a településközpont és a Duna mente területén. Így ezen területek lehetséges fejlesztési elképzelései, a beavatkozások ütemezésével külön fejezet foglalkozik.⁹

⁹ Lásd. 4.1. fejezetben

Az R10 cél elérését támogató prioritások:	Kapcsolódó lehetséges intézkedések:
Építészeti örökség megőrzése	<ul style="list-style-type: none">védett elemek számának esetleges növelése, folyamatos nyomon követésúj kategóriák (pl. védett utcakép, kőkapuk, kőhidak) létrehozásaszakszerű és pontos szabályozásaz értékmegőrzésben részt vállaló magánszektor támogatása, ösztönzésefelújítások folytatása, pénzalap lehetőségepályázati és egyéb források szerzése felújításokra;közösségi részvétel erősítése az értéket érintő beavatkozások kapcsántelepülésszerkezet, utcakép védelmeértékek gazdaságos hasznosítás
Erőforrásként való kezelés	<ul style="list-style-type: none">turizmusból származó bevételek egy részének visszaforgatásaátmeneti vagy részleges funkciókkal történő hasznosításhagyomány, környezettudatosság népszerűsítése - önbecsülés forrásahelyi értékekre alapuló turisztikai programok kialakítása, megszervezése;környező településekkel való együttműködés a védett értékek közös bemutatására;
Települési arculat formálása, tisztaság, igényesség fokozása	<ul style="list-style-type: none">„településkapuk” javításaminőségi építészeti megkövetelése, jó példák elismerésetelepülési arculat formálásaa köz- és magánterületek rendszeres virágosításaszép ház, szép kert pályázat kiírásaegyedi, saját utcabútorok, tájékoztatók alkalmazásafejlesztési területeken stratégia kidolgozásaránevelés, környezettudatosság formálásaközösségi programok szervezése, szemétszedéslakóutcák rendezése, tisztán tartásavízvezető árkok karbantartása, rendezése lakossági akciók keretein belültemető melletti emlékkert kialakításaemlékművek fenntartása
Meglévő épületállomány korszerűsítése	<ul style="list-style-type: none">Energiahatékony rendszerek alkalmazásaMűszakilag vagy funkcionálisan nem megfelelő lakások bevonása az ingatlanpiacraMegfelelő támogatási rendszer kialakítása
Akcióterület: Duna mente (DP)¹⁰	<ul style="list-style-type: none">kerékpárút fejlesztése (EuroVelo 6)híd építésehajókikötő áthelyezés vizsgálatabuszforduló áthelyezés vagy átalakítás vizsgálatastrand 32 fh-es parkoló kialakítása (részben Forgó telke!)fogadótér kialakítása, Szúnyog büfé és leendő kiszolgáló épület környezetének rendezése leülőpadokkal, növényággyásokkaljátszóter és sportpályák fejlesztése (opcionálisan színes gumiburkolat)sétány mentén leülő szegély kialakítása (akár csak szakaszosan)

¹⁰ lásd. hozzá R8 részelt

	<ul style="list-style-type: none"> „Naplemente pad” környezetének megőrzése régi kikötőnél teraszos pihenőtér (buszforduló megoldás függvényében) 8-10 parkolóhelyet célszerű lenne megtartani keleti részen szabadidőpark (nyilvános pihenőpark és fizetős kalandpark kombinációja, de kalandpark csak magánbefektető esetén!), kemping és sporthajó kikötő (áthelyezésének vizsgálata) Árpád téren vegyes parkoló kialakítás: 20-25 ph murvás vagy gyeprácsos, +30-40 időszakos parkolóhely strand vagy rendezvény esetén füves területen kerékpár, motor tárolási lehetőség bővítése kereskedelmi, szolgáltatási szektor megtelepítése Patakrevitalizáció, rekreációs fejlesztés iskolabővítés, emeletráépítés (tanterembővítés, csoportszobák kialakítása, raktárbővítés, műszaki állapot fejlesztése, vizesblokkok felújítása) Fábián Sebestyén Kápolna és Milleniumi Emlékmű környezetének rendezése Nepomuki Szent János templom - Iskola - Polgármesteri Hivatal- Hajó u. tengely környezetrendezési fejlesztése bölcsőde építése Művelődési ház átalakítása, bővítése Temetőkert fejlesztése
Akcióterület: Településközpont (TK) ¹¹	
Egyéb fejlesztési területek	<ul style="list-style-type: none"> Platán utcától délre fekvő terület fejlesztése (FT1) benzinkút feletti terület fejlesztése (FT2) horgászto környezetének fejlesztése (FT3)
Átalakuló területek	<ul style="list-style-type: none"> A települések léptékének megfelelő új épületek építése; Hagyományos utcakép és épületformák megőrzése; A telkek ésszerű és élhető osztódása, a sűrű beépítés elkerülése Építési szabályzat felülvizsgálata során különös figyelem az építési övezetek legkisebb kialakítható zöldfelületi mértékre;

R11/ Infrastruktúra-fejlesztés

Fenntartható fejlesztési célok, melyek elérését az R10-es cél támogatja

Az életkörülmények javítása érdekében elengedhetetlen a megfelelő szolgáltatási és gazdasági környezet mellett az infrastruktúra fejlesztés, lakókörülmények, településszintű ellátás, környező településekkel való intézményi, szolgáltatási kapcsolat, környezetfejlesztés és klímaadaptáció is.

A település alapvetően jó infrastruktúra kapcsolatokkal rendelkezik, a környező településekkel, fővárossal közvetlen útkapcsolata van észak-déli irányban. A közutak állapota változó, ezért közlekedésbiztonsági szempontból fontos javításuk, karbantartásuk, illetve, amennyiben szükségessé válik, a forgalom szabályozása is. A gyalogos közlekedés segítése érdekében vizsgálendő az utak menti járdák kialakításának lehetősége, utak menti padkák kiépítése, ahol szükséges, a közvilágítás megoldása. A település közlekedési kapcsolatainak javítása közvetett módon segítheti a foglalkoztatottság növekedését, a gazdaság erősödését, a turizmust.

¹¹ lásd. hozzá R8 részcélt

Közúti közlekedési rendszerek megújítása

A térségben a közeljövőben, illetve a nagy távlatban megvalósuló országos jelentőségű beruházások (M0 gyűrű, Szigetmonostori-híd, Váci-híd) hatásainak kezelése előtt áll a település. Mivel ezen fejlesztésekre közvetlen ráhatása nincsen a településnek, a lobbitevékenységgel, a térségi összefogással tudja kihasználni és lehetőség szerint befolyásolni (környezetvédelmi, közlekedésbiztonsági, területfelhasználási és gazdasági szempontból) a nagy léptékű infrastruktúra-fejlesztést.

A települési „komfort” erősítéséhez elengedhetetlen a település lakóutcáinak rendezése: portalanítás, megfelelő szelvények kialakítása, közvilágítás kiépítése. A szűk keresztmetszetű lakóterületi részekben forgalomtechnikai megoldásokkal csillapítani kell az áthaladó forgalmat. Az utak rendezésével párhuzamosan meg kell oldani a csapadékvizek elvezetését is. A település meglévő úthálózatához igazodóan kell a lakóterületi fejlesztések során kialakítani az új lakóutcákat. Gondoskodni kell megfelelő számú parkolóhely kialakításáról, illetve annak szabályzásáról, hogy a parkolást telken belül kelljen megoldani.

Az átalakuló lakóterületek utcái esetében is fontos, hogy a településszerkezetbe szervesen illeszkedjenek, a biztonságos megközelítés érdekében meg kell oldani a zsákutcák kikötését, összekötését is.

A külterületi használatnak megfelelő mértékű fejlesztéseknek átfogó közlekedésfejlesztési koncepció alapján kell történnie. Minden fejlesztése esetében gondoskodni kell a csapadékvíz megfelelő elvezetéséről, a porszennyezés csökkentéséről. Fontos, hogy a hegyi utak szabványtól eltérő méretben is megépíthetők legyenek. A hegyi utak felújításához kapcsolódó jogi és pályázati lehetőségeket fel kell tárni - szükség esetén egy külön tanulmányban.

A kerékpározás kultúrájának fejlesztése

Az országban, így a Duna mentén egyaránt egyre vonzóbb a kerékpáros közlekedés, mind hétköznapi, mind turisztikai vonatkozásban. Ezzel az alternatív közlekedési formával rugalmasan lehet közlekedni településen belül és kívül, ezért egyre többen választják, így, az életszínvonalat nagyban befolyásolja, a település kerékpárútjainak megléte, állapota, más településekkel való összeköttetése.

A biztonságos közlekedés érdekében a burkolt utcák, rendezett utak arányának növelése elengedhetetlen. A meglévő közterületek kerékpáros-barát átalakítása mellett a megfelelő járműtárolás biztosítása is szükséges a költségtakarékos, környezetbarát közlekedési mód további térnyeréséhez.

Dunabogdány belterületi utcáinak csak egy része mellett vezet gyalogos közlekedésre szolgáló járda, így a gyalogos közlekedés gyakorta az autóútra kényszerül. A kevésbé forgalmas lakóutcákon a vegyes közlekedés nem jelent problémát, azonban a gyűjtőutak, főutak belterületi szakasza mellett a nem megfelelően kiépített, hiányzó járdaszakaszok, illetve az nem megfelelő közvilágítás balesetveszélyhez vezethet.

Dunabogdányon halad át az Eurovelo 6 Dömös-Dunabogdány-Kisoroszi szakasza. A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által aláírt tervezési szerződés alapján megkezdődött a Dunabogdány-Kisoroszi közötti tervezett új gyalogos-kerékpáros Duna-híd és a csatlakozó Dunabogdányi kerékpárúti szakasz engedélyezési és kiviteli tervének elkészítése.

Közösségi közlekedés nagyobb térnyerése

A közösségi közlekedés területére a település vezetésének ugyan kisebb ráhatása van, de a módosítási, javaslatok beépülhetnek a távolsági közlekedési rendszerekbe is. A várakozás körülményei a településen, a megálló környezete egyaránt fejleszthető, modern, okos megoldásokkal a várakozási idők csökkenthetők, a tájékoztatás magasabb szintje érhető el. A járműcsere lehetőségének biztosítása elengedhetetlen ahhoz, hogy a lakosság nagyobb arányban vegye igénybe a környezetkímélőbb közösségi közlekedést a saját autók használata helyett.

Hatékony vízgazdálkodás, szennyvízhálózat fejlesztése

A közmű infrastruktúra területén törekedni kell arra, hogy a szolgáltatás mindenki számára (ésszerű kereteken belül) elérhető és használt legyen. Dunabogdány terepviszonyai és a klímaváltozás egyaránt elengedhetetlenné teszik, egy teljeskörű csapadékvíz-kezelési koncepció elkészítését,

illetve, hogy a település csatornahálózatának, vízvezetésének rendszerét felülvizsgálják, javítsák. Fontos annak ösztönzése, hogy a beépített területeken a lehullott csapadék telken belül kerüljön felhasználásra, ezzel is hozzájárulva ahhoz, hogy a közterületek ne károsodjanak az esetleges nagy mennyiségben lehulló esővíztől.

A csapadékvíz visszatartás a lakott területeken ugyanolyan fontos, mint a külterületeken. Alakott területek esetében a helyi rendeletekben érdemes kimondani a csapadék telken belül tartását és ott szikkasztását, későbbi felhasználását előirányzó szabályzásokat.

A felszín alatti vizek és a talaj szennyeződésének megakadályozása érdekében szükséges a településen a közműves szennyvíz-elvezetés teljes körű kiépítése (a bel- és külterület használatához igazodva), ennek megvalósulásáig a csatorna-hálózaton kívüli szennyvíztárolás felülvizsgálata, szükség esetén szankcionálása, és zárt rendszerű közműpótlók alkalmazása. A szennyvízközmű hosszú távú biztonságos üzemeltetésének biztosítása érdekében folyamatos karbantartás és korszerűsítés, továbbá a csapadékvíz- és szennyvízelvezetés különválasztása szükséges. A keletkező szennyvíz mennyisége miatt propagálni kell lakosság körében a víztakarékosságot, a vízvédelemmel kapcsolatos programokat.

Annak érdekében, hogy a jelenleg egy rendszerben lévő csapadékvíz- és szennyvízelvezetés minél nagyobb arányban mentesítve legyen az esőzések alkalmával bekövetkezendő túlterheléstől, az Önkormányzatnak elő kell írnia, hogy a telkekre érkező csapadék telken belül kerüljön tárolásra, szikkasztásra vagy felhasználásra.

Kék- zöld infrastruktúra hálózat fejlesztése

Dunabogdány nagyméretű erdőkkel és zöldfelületekkel rendelkezik, melyek hozzájárulnak a település mikroklímájának javításához, vízvisszatartó, illetve hőmérséklet csökkentő hatással bírnak, ami a klímaadaptáció terén előnyt jelent a területen. Az épített környezetben viszont - a kertes házas beépítés ellenére is - hiányos a hasonló hatással bíró zöld infrastruktúra kiépítettsége, mely szintén segíthetné csökkenteni a klímaváltozás hatásait, így enyhítve a lakosokra való befolyását. A kék- és zöld infrastruktúra hálózat fejlesztéssel cél az olyan rendszerben működő multifunkcionális zöldfelületek kialakítása, melyek a település mikroklímájához tervezve vízvisszatartó erővel, a nyári hőmérséklet csökkentésével, a levegő szűrésével, párologtatással, valamint új élőhelyek kialakításával javítják az épített környezetben élők életviszonyait. A Dunabogdány belterületén is áthidaló patakok rehabilitációja segítheti a települési csapadék visszatartását, illetve a közterületekre érkező nagymennyiségű csapadék mennyiségét. A zöldfelületek a lakosság rekreációjához, a közösségi találkozási helyszínek biztosításához is nagyban hozzájárulnak.

A zöld-kék infrastruktúra hálózat fontos elemei a telken belüli zöldfelületek, melyek élőhelyként szolgálnak különböző növény-, és állatfajoknak, illetve csapadékos időben nagy mennyiségben tudják tárolni és a talajba juttatni az esővizet. Ezért a telken belüli zöldterületek arányának szigorú meghatározása, megtartása, illetve ezek fenntartására való ösztönzés az Önkormányzat célja.

Modern energetika

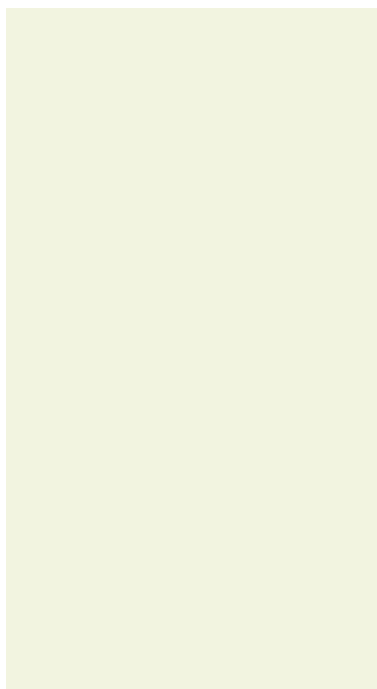
Az infrastruktúrafejlesztés területén is törekedni kell a környezetkímélő technológiák használatára, a megújuló energiák használatának minél nagyobb térnyerésére.

Az Európai Unió tagjaként Magyarország is komoly vállalásokat tett az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére, megújuló energiaforrások és energiahatékonyság növelésére. Így Dunabogdány vonatkozásában is egyre inkább fontossá válnak azok a fejlesztések, melyek az energia függetlenséget, a lokális, megújuló energiaforrások (nap, föld, víz, szél) kihasználását irányozzák meg. Az alternatív energiaforrások használatára és az energiatakarékosság fontosságára fel kell hívni a lakosság figyelmét is, háztartási és intézményi szinten is propagálni kell. Az Önkormányzatnak aktívan részt kell vennie ilyen jellegű pályázatokban és érdemes segítenie a lakosságot is, hogy minél nagyobb arányban kihasználhassák a helyiek is a pályázati lehetőségeket.

Támogatni érdemes továbbá a települési, közösségi kezdeményezéseket, melyek hozzájárulnak helyben az autonóm megoldások elterjesztésében: építészeti megoldások, energiafelhasználás. Fontos azonban, hogy ezek a megoldások a helyi értékeket, a helyi építészeti karaktert figyelembe véve kerüljenek megvalósításra. A helyi kezdeményezések támogatása mind gazdasági, mind közösség erősítő hatása miatt kiemelkedő.

A település teljes területén fel kell mérni a helyi igényeket és ezekhez mérten érdemes kiépíteni a közvilágítást, különös tekintettel a közterületekre, a sokak által használt intézményi területekre.

Az R11 cél elérését támogató prioritások:	Kapcsolódó lehetséges intézkedések:
A kerékpározás kultúrájának és gyalogos közlekedési rendszer fejlesztése	<ul style="list-style-type: none">• EUROVELO 6 építése, kapcsolat Kisoroszi felé• Kerékpárút minőségi fenntartása• Környezettudatos közlekedésre nevelés• Intézményi, közösségi funkciók közelében a tárolási lehetőségek biztosítása• A településközi kerékpározás biztonságossá tétele• Kerékpározáshoz kapcsolódó szolgáltatások létesítése• Járdák, gyalogátkelők kiépítése, kijelölése• Gyalogos útvonalak, járdák megújítása, biztonságossá tétele• Községi pihenő terek kialakítása• Tájékoztatás fejlesztése• Akadálymentesítése
Közösségi közlekedés nagyobb térnyerése	<ul style="list-style-type: none">• Megállók és környezetük minőségi megtartása, fejlesztése• Utazási szolgáltatás színvonalának növelése - lobbitevékenység• Járműcsere lehetőségének biztosítása• Okos megoldások alkalmazása• busz járatok időbeni sűrítése•
Hatékony vízgazdálkodás, szennyvízhálózat fejlesztése	<ul style="list-style-type: none">• csapadékvizek hasznosítása• közműöllő bezárása• kisvízfolyások, árkok revitalizációja• hely-specifikus csapadékvíz-elvezetés megoldása (pl. vízmosások további beágódásának, eróziójának megállítása, kitérők építése, szabvány alóli felmentés, helyi jellegzetességű utak tervezése: csésze-szelvény, egyedi víz elszivárgását elősegítő burkolat alkalmazása)
Közúti közlekedési rendszerek megújítása	<ul style="list-style-type: none">• településszerkezethez illő utcahálózat az átalakuló területeken - zsákutcák megszüntetése• burkolt, rendezett utak arányának növelése• földutak használhatóvá tétele• autóbusz-közlekedés hatékonyságának, összehangoltságának növelése• parkolási körülmények rendezése, okos parkolás bevezetése• autós forgalom korlátozása• sebességkorlátozás, forgalomcsillapítás• por- és zajszennyezés csökkentése növényzettel a bányához kapcsolódó teherforgalom esetében• közlekedési táblák, információs táblák kihelyezése
Kék- zöld infrastruktúra hálózat fejlesztése	<ul style="list-style-type: none">• közösségi zöldfelület kialakítása• klimatikus és ökológiai igények felmérése• patakpart rehabilitáció, kapacitásnövelés• útmenti infiltrációs zöld sávok kialakítása• invazív növények irtása, honos növények ültetése• biodiverzitás javítása, új élőhelyek kialakítása• csapadékvíz-kezelési koncepció elkészítése• telken belüli zöldterületek megtartása, fenntartása• csapadékvíz telken belül tartására való ösztönzés
Modern energetika	<ul style="list-style-type: none">• energetikai koncepció készítése a településre (közintézmények fenntartása, közszolgáltatások biztosítása);• önkormányzati intézményekben fel kell mérni az épületek

energetikai jellemzőit, önkormányzati intézmény energiatakarékos átalakítása és fűtés korszerűsítése pályázat útján;

- település alternatív energiahasznosításának feltárása, megújuló energiaforrások hasznosítása;
- közösségi kezdeményezések támogatása, energiatudatos törekvések támogatása;
- közvilágítás korszerűsítése;
- településközpontban a légkábelek áthelyezésének, földkábelre történő cseréje;
- alternatív közműopciók vizsgálata;
- zöld adózás: környezetvédelmi szempontok érvényesülése az építményadóban;
- a helyi táji- és építészeti karaktert figyelembe vevő, a passzív és aktív ház építését és az alternatív energiahasznosítást támogató építési szabályzat megalkotása.
- helyi napenergiaközösség létrehozása,
- közterületek megvilágítása napenergiával;
- önkormányzati intézmények napelemmel való ellátása;
- távközlési és híradástechnikai szolgáltatások fejlesztése;
- elektromos töltőállomás létesítése járművek számára

4. CSELEKVÉSI PROGRAM

4.1. BEAVATKOZÁSOK TÍPUSAI, AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA

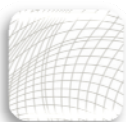
A célok megvalósulása érdekében az TFT a középtávra előirányzott tematikus programok, intézkedések és beavatkozások (térbeli) viszonya vizsgálatra kerül, a stratégia (cselekvési program) kijelöli azokat a projekteket, melyek megvalósítása elengedhetetlen a hosszú távú célok elérése érdekében, valamint meghatározza az egyes projektek, beavatkozások típusait.

Pontszerű projektek:

Térben nem koncentrált, pontszerű projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a település különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Időben nem koncentrált az a projekt, amelynek megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Pontszerű projektek Dunabogdányban:

- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése (pl. iskolabővítés, emeletráépítés, temetőkert rendezése)
- közterület- és környezetrendezés Dunabogdány egy-egy pontján (pl. Polgármesteri Hivatal udvarának rendezése),
- új, önálló létesítmény elhelyezése a településszövetben szövetben (pl. a strand kiszolgáló épülete)
- hosszabb idő alatt megvalósítható fejlesztések (pl. átalakuló lakóterületek).

Hálózatos projektek:

Egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek, melyek a település egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, melynek projektelemei egy együttműködő rendszer elemeit képezik. Dunabogdányban hálózatos projekt például a csapadékvíz-elvezetéssel kapcsolatos fejlesztéssel és a közlekedési területekkel, lakóutcák kiépítésével kapcsolatos fejlesztések.

Nem beruházási jellegű hálózatos projektcsoomagok (soft projektek):

A településszövet fizikai átalakítása közvetett módon hat az életre, amelynek a települési szövet az anyagi hordozója. Az életminőség közvetlen javítását a soft típusú beavatkozások szolgálják. Dunabogdány esetében ilyennek számítanak a képzési és közösségi programok, a prevenciós megmozdulások vagy a közbiztonsági programok költségei (pl. térfigyelő kamerák működtetése)

A pontszerű, a hálózatos és a soft projektek egyaránt válhatnak kulcsprojektté vagy akcióterületi projektté a település életében.

Kulcsprojektek:

A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú települési cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Ezek akcióterületeken, illetve akcióterületen kívül megjelenő - pontszerű - projektek is lehetnek.

Dunabogdányban kulcsprojektnek számít az iskolabővítés, emeletráépítés, hiszen több cél elérésének is pillére: támogatja a fiatalok itthon tartását, az oktatás fejlesztését, az infrastruktúra-fejlesztésen belül a modern energetika témakörét is.

Akcióterületek és akcióterületi projektek:

Akcióterületnek nevezzük a térben koncentrált és egymással összehangolt projektek területét, melyek pontszerű és hálózatos beavatkozásokból állnak. Az akcióterület ezen projektek egybefüggő vonallal körülhatárolható területe, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, és amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozást tervez.

A végbemenő fejlesztések

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését,
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- esetén az Önkormányzat azokat alapvetően befolyásoló pozícióban van, volumene, így várható hatása akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen, illetve a településrészen vagy a városban (a településfejlesztés gócpontjai).

Beavatkozás nem csak kijelölt akcióterületen történhet, de fontos végig gondolni, hogy a településen melyek a területileg lehatárolható, komplex beavatkozást igénylő területek. Az egyes akcióterületeknek nincs közös, egymással területileg átfedésben lévő része.

Dunabogdány területén a fejlesztések térben két területen csoportosulnak: a településközpont és a Duna mente területén.¹²

Hallgatói tervpályázat zajlott a bogdányi partszakasz megújítására, funkcióbővítésére vonatkozóan. A pályázatok alapján az Önkormányzat egy kész koncepciót állított össze a partszakasz fejlesztésére vonatkozóan.¹³ A partszakasz funkcionális megújításához szorosan kapcsolódik, az akcióterület része az EuroVelo 6 kerékpárút, híd megépítése Kisoroszi felé, mely a jelenlegi kerékpárút felújításával is együtt jár. A Kisoroszi felé történő gyalogos és kerékpáros kapcsolat biztosítása a térség hétköznapi életében és a turisztikai látogatottságban egyaránt fontos szerepet tölt majd be.

A partszakasz funkcionális fejlesztése, a javasolt tervezési programja az alábbi:

- hajókikötő áthelyezés vizsgálata,
- buszforduló áthelyezés vagy átalakítás vizsgálata,
- strand 32 fh-es parkoló kialakítása (részben magántelek),
- fogadóter kialakítása, Szúnyog büfé és leendő kiszolgáló épület környezetének rendezése leülőpadokkal, növényágysokkal,
- játszótér és sportpályák fejlesztése (opcionálisan színes gumiburkolat),
- sétány mentén leülő szegély kialakítása (akár csak szakaszosan),
- régi kikötőnél teraszos pihenőtér (buszforduló megoldás függvényében) 8-10

DP

¹² Lehatárolást lásd. mellékletben, a fejlesztési tervlapon.

¹³ Átnézeti helyszínrajzot lásd. mellékletben.

- parkolóhelyet célszerű lenne megtartani,
- keleti részen szabadidőpark (nyilvános pihenőpark és fizetős kalandpark kombinációja, de a kalandpark csak magánbefektető esetén megvalósítható), kemping és sporthajó kikötő (az áthelyezés vizsgálata után),
- Árpád téren vegyes parkoló kialakítás: 20-25 ph murvás vagy gyeprácsos, +30-40 időszakos parkolóhely strand vagy rendezvény esetén füves területen.

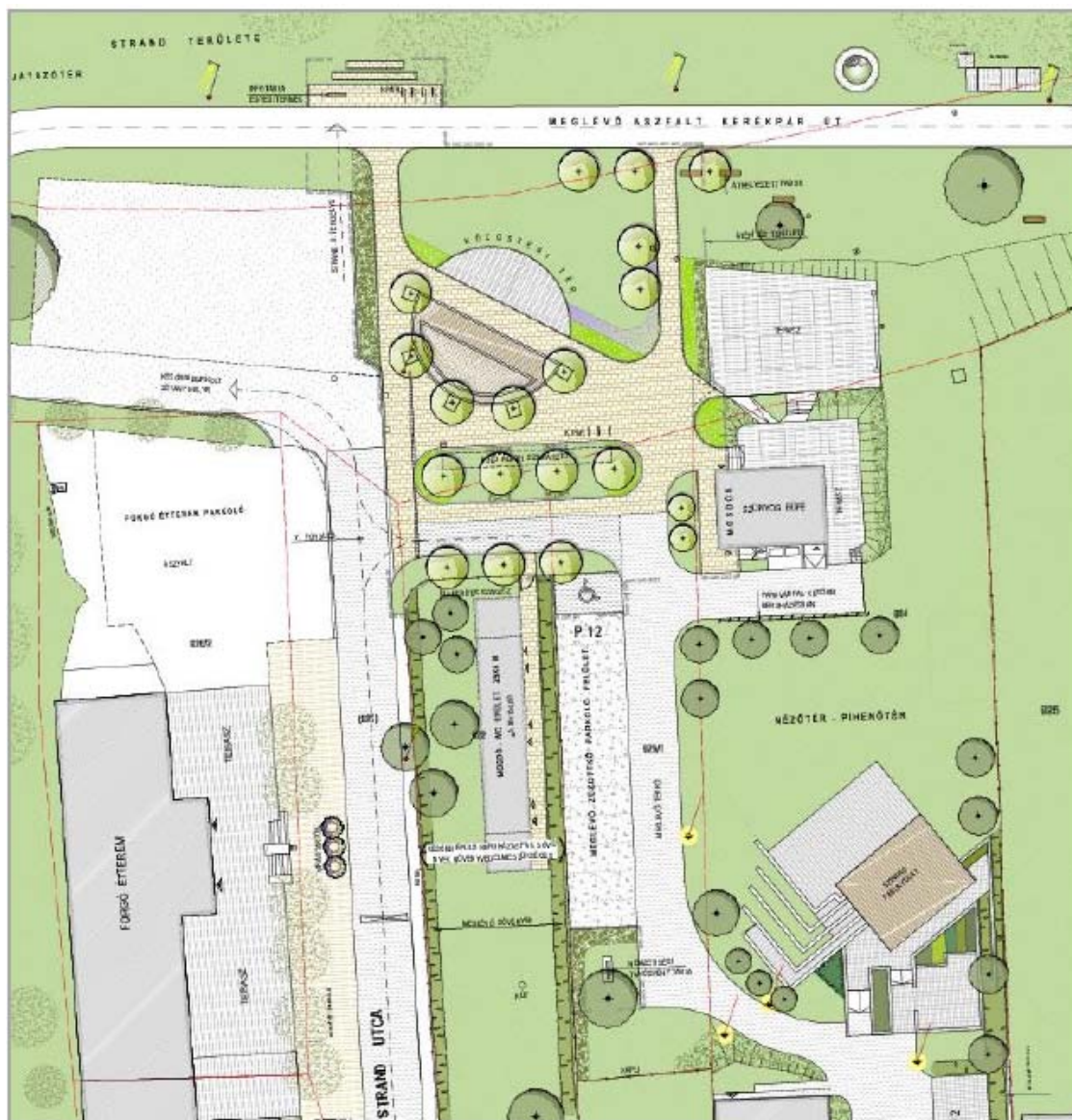
A beavatkozások fontossági sorrendje, ütemezése:

1. strand parkoló, büfé és általános környezetrendezés,
2. Árpád tér rendezése,
3. strand játszótér, kikötő öböl tájépítészeti fejlesztése - kikötő áthelyezés függvényében,
4. sétány rendezése a régi kikötőig,
5. sportpályák fejlesztése, rendezése,
6. régi kikötő pihenőtér kialakítása -buszforduló áthelyezés függvényében,
7. keleti rész fejlesztése (kalandpark csak magánbefektető esetén).

A fejlesztés előkészülete megkezdődött, környezetrendezési tender tervdokumentáció készült a 923/1, 922, 0231/11 hrsz.-ú telkekre (ún. Heimatmuseum parkrendezés). „A tervezéssel érintett terület szorosan kapcsolódik a 7 éve átépített Kultúr kerthez, annak folytatását képezi.

- Több változat vizsgálata után a Mosdó-WC épület a 922-es hrsz-ú telken javasolt.
- A Strand utca és a Művelődési Ház parkolói közötti kapcsolat településen belül való biztosítása érdekében a 922-es hrsz-ú telek alsó részén alakul ki szilárd burkolattal ellátott kapcsolat. Ezen a behajton keresztül lebonyolítható a Szúnyog büfé gazdasági kiszolgálása és a rendezvények idején a mentőautó elhelyezése. A meglévő zúzottköves parkolóból 1 db mozgássérült állás alakul ki szilárd burkolattal.
- A kerékpár út felé két tervezett gyalogos útvonalat vezet.
- A köztes területen nagyobb csoportok fogadására alkalmas közösségi teret tervezett. A tér fő eleme a WPC burkolattal ellátott, két szinten kialakított ülőfelület, amely előtt nagyobb burkolt tér található.
- A teret zöldfelületek keretezik és tagolják, ahol visszapótoljuk a korábban kivágott fákat, cserje és évelő kiültetéssel gazdagítjuk a zöld környezetet.
- A tér felszerelését kerékpár támaszok, hulladékgyűjtők és egyedi információs tábla biztosítja.”¹⁴

¹⁴ Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, Torma Sarolta e.v. Okl. Táj- és kertészmérnök terve

Dunabogdány - Strandfejlesztés, Környezetrendezési tender tervdokumentáció¹⁵

Dunabogdány - Strandfejlesztés, Környezetrendezési tender tervdokumentáció, a környezet illusztrációi¹⁶

¹⁵ Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, Torma Sarolta e.v. Okl. Táj- és kertészmérnök terve

A településközpont minden település életében kiemelt szerepet tölt be, a neve is tartalmazza a központi szerepkört. Dunabogdány településközpontjában sűrűsödnek a helyi intézmények, a hagyományos sváb, történeti értékek, így a terület fejlesztése fontos. A településközpont beszédes képet ad a köz(ös)ség lakóiról, életéről.

Dunabogdány településközpontjában számos értékörző, valamint funkcionális bővítés jellegű fejlesztés tervezett, mely a hétköznapi élet megkönnyítése mellett, a hagyomány, a történetiség kiemelésére, valamint a mikroközösségek rekreációs lehetőségének biztosítására is hivatottak.

TK**Iskolabővítés, emeletráépítés:**

- Összesen kb. 1700 m² területen történne fejlesztés,
- melyből kb. 900 m² meglévő és 800 m² új építés.
- Tanterembővítés,
- csoportszobák kialakítása,
- raktárbővítés,
- műszaki állapot fejlesztése,
- vizesblokkok felújítása.

Milleniumi emlékmű és a Kossuth Lajos utca arculatának alakítása:

- A zöldfelületek nagyságának növelése,
- a bútorok áthelyezésével minél nagyobb rendezettséget megteremtése,
- növénytelepítés (egész évben díszítő növényekkel),
- kiültetést, alacsony törzsű, örökzöld lombú fák, babérmeggy sövényekből, örökzöld talajtakaró cserjékből,
- a burkolati átépítése a Kossuth Lajos utcában.
- Az emlékmű világosabb színű környezetbe kerül, körülötte a burkolat és a növényzet is megújul.

Polgármesteri Hivatal fejlesztése:

- Konténer tanterem alaprajzi helyének és JV. szintjének meghatározása.
- Iskolától az Önkormányzatig átvezető „vegyesforgalmú” járda kialakítása.
- Finomterepszintek és csapadékvíz elvezetés javasolt műszaki meghatározása.
- Területet határoló - elavult - kerítések ideiglenes takarása, tűzfalak vakolása.
- Térvilágítás diszpozitív szintű meghatározása.
- Térberendezési tárgyak - kerékpártárolók, hulladékgyűjtők stb. - elhelyezése.
- Szabad területeken extenzív füvesített zöldfelület kialakítása.¹⁷

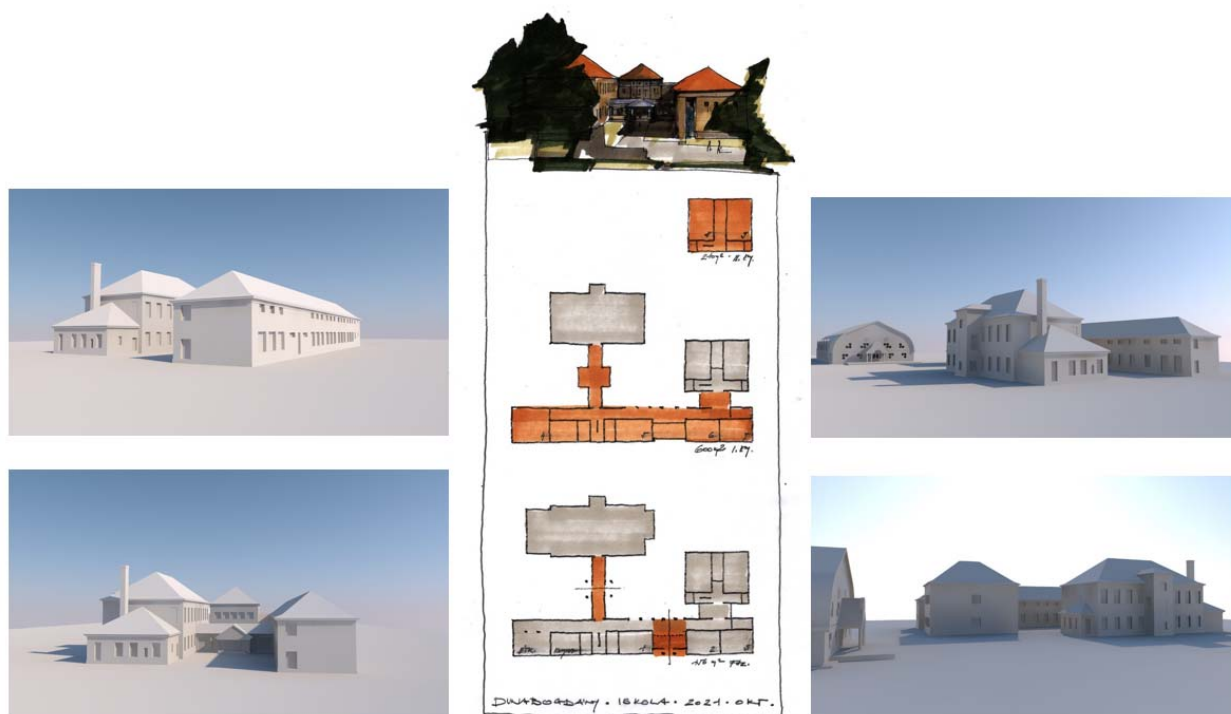
Temető fejlesztése, környezetrendezése:

- Emlékkert létrehozása (helyszínről, múzeumból, templomkertből, plébánia kertjéből és magán felajánlás alapján) 69 db sírrel, emlékléssel,
- Megemlékezés terének kialakítása,
- gyermeksírok rendezése,
- új sírhelyek kijelölése.¹⁸

¹⁶ Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, Torma Sarolta e.v. Okl. Táj- és kertészmérnök terve

¹⁷ Információk forrása: Önkormányzati adatszolgáltatás, Dunabogdány Polgármesteri Hivatal "a" terület, Ideiglenes Konténer tanterem elhelyezés és átkötőjárda kialakítás – koncepcióterv, készítette: Land-A Táj- és Környezettervezési Műterem

¹⁸ Információk forrása: Önkormányzati adatszolgáltatás, Dunabogdány -Katolikus temető fejlesztési koncepcióterve és emlékkert kialakítás, készítette: Land-A Táj- és Környezettervezési Műterem

Iskolabővítés, emeletráépítés terve¹⁹

4.2. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE, AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA

Dunabogdány rövid- és középtávú fejlesztési céljainak megvalósításához szükséges az egyes beavatkozások megfelelő ütemezése. A település azoknak a nagyobb léptékű (pontoszerű és az egész települést érintő) projekteknek ad prioritást, amelyek lehetővé teszik a jövőképpen meghatározott távlati célok megvalósulását, és ezzel megteremtik a további tevékenységek, projektek megvalósulásának feltételrendszerét. A fejlesztések finanszírozására nincsen elegendő forrása az Önkormányzatnak, így külső forrásokat is kénytelen a fejlesztések során figyelembe venni.

¹⁹ Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, Félegyházi András terve, rajzai

A projekt megnevezése	Előkészítettség foka	Indikatív keret-összeg (nettó, millió Ft)	Forrás	Együttműködő partnerek megnevezése	Helyszín	Megvalósítás várható ideje												Kapcsolódás			
						2022 előtt	Rövid-táv				Középtávú				Gazdasági programhoz	Részcélhoz	Akcióterülethez	Egyéb fejlesztési terület			
							2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028								
Strand u. Duna-parti csatlakozásának környezetrendezési fejlesztése					Strand u. - Duna-part											✓	R8 R4 R11				
Duna-part rekreációs fejlesztése	vizes játszótér	megvalósítás előtt, tervezés elkezdődött			Duna-part, strand és Árpád tér közötti szakasza											✓	R8 R4 R11				
	kalandpark létesítése																				
	kutyásstrand létesítése																				
	öböl kiépítése																				
	strandhoz tartozó kiszolgáló épület																				
	rekreációs célú utcabútorok, sétány megújítása																				
	parkoló																				
vízitourizmus, horgászat fejlesztése																					
Nepomuki Szent János templom - Iskola - Polgármesteri Hivatal- Hajó u. tengely környezetrendezési fejlesztése	részben megvalósult				templom - Iskola - Polgármesteri Hivatal- Hajó u.										✓	R10 R11	TK				
Fábián Sebestyén Kápolna és Milleniumi Emlékmű környezetének rendezése					Kossuth Lajos út 7., Fő tér										✓	R10 R1	TK				
Bölcsőde építése					Óvoda u.										✓	R2	TK				
Művelődési ház átalakítása, bővítése					Kossuth L. u 93.										✓	R1	TK				
Temetőkert fejlesztése	részben megvalósult				Temetőkert										✓		TK				
Kerékpáros, gyalogos Duna-híd és hozzá kapcsolódó kerékpárút fejlesztése (EuroVelo 6)	tervezés elkezdődött	192	külső (EU)	NIF	Duna-part, Kossuth L. u.										✓	R1 R8	DP				
Iskolabővítés, emeletráépítés	tanterembővítés	megvalósítás előtt, tervezés elkezdődött		Tankerületi Központ, Dunabogdányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Hegyalja u. 9-11.										✓	R1 R2	TK				
	csoportszobák kialakítása																				
	raktár bővítés																				
	műszaki állapot fejlesztése																				
vizesblokkok felújítása																					

4.3. A TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁS ÉS CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSI FELADATAIT ÉS AZ ENNEK MEGVALÓSULÁSÁT BIZTOSÍTÓ TERVEK, PROGRAMOK

Lásd: R8-as és R11-es részcel.

4.4. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

Az Önkormányzat a településfejlesztési tervben meghatározott céljainak elérésének érdekében több típusú, nem beruházási jellegű tevékenységet végez, illetve tervez megvalósítani a jövőben. A nem beruházási tevékenységek között számos olyan lépés szerepel, amelyek a beruházási tevékenységek megvalósításának kereteit adják meg. Ezek között a tényezők között szerepel többek között a helyi építési szabályozás, a díjpolitika és finanszírozási környezet, de szélesebb értelemben ide tartozik a bizalom, az együttműködési készség, az adott szomszédsági egység társadalmi-közösségi jellemzői, kulturális adottságai. Ezen tényezők teszik lehetővé vagy korlátozzák - terelik, menedzselik - a városfejlődés és városfejlesztés közvetlen környezetét. Az alábbiakban azokat az Önkormányzat által végzett tevékenységeket foglaljuk össze, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési célok elérését.

4.4.1. SZABÁLYOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK

Az Önkormányzatnak a fejlesztési célokat járulékosan szolgáló, a törvényi kötelezettségként megjelenő szabályozási tevékenység tekinthető az egyik legalapvetőbbnek. Az egyik legfontosabb szabályozási terület az építésügyi szabályozás. A településrendezési eszközök készítése során feladat, hogy a TFT-vel összhangban biztosítsa a megfogalmazott célok elérését az alábbi szempontok szerint:

- A szabályozási eszközök adjanak keretet a vállalkozás és gazdaságfejlesztési elképzelések megvalósulásához, a minőségi lakókörnyezet megőrzéséhez.
- A gazdaságfejlesztési, a lakóterületi, a környezetfejlesztési és klímavédelmi célok ne kerüljenek konfliktusba.
- A demográfiai helyzettel, térbeli-társadalmi viszonyokkal összhangban az Önkormányzat gazdasági és társadalmi céljai, így a minőségi lakókörnyezet és zöldterületek megőrzése, az infrastruktúra korszerűsítése településrendezési oldalról biztosított legyen.
- a fentiek alapján kiemelten fontos a környezetvédelmi szempontok településszerkezeti, szabályozási érvényesítése.

Az Önkormányzat a szabályozási tevékenysége során meghatározza az egyes beépítésre szánt területek, illetve beépítésre nem szánt területek területfelhasználásának módját. Az Önkormányzat a jövőben a településkép javítása, a helyi gazdaságfejlesztéshez hozzájáruló intézkedések és elképzelések stb. egységes rendszerbe való szervezésének igénye céljából a településrendezési eszközök felülvizsgálatát kezdeményezte, új típusú településrendezési terv készítése folyik jelen fejlesztési terv kidolgozásával párhuzamosan a lakossági kérelmek és önkormányzati szándékok alapján. A fejlesztői-beruházói döntéseket alapvetően befolyásolja, hogy a fejlesztéssel, beruházással érintett terület tulajdonjogi viszonyai tisztázottak-e és megfelelő perspektívát kínálnak-e.

4.4.2. INTENZÍV FORRÁSSZERZÉSI, PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉG

A proaktív önkormányzati projektfejlesztés, projektkatalizálás és ehhez szervesen kapcsolódó pályázati tevékenység az Önkormányzat forráshiányos helyzete miatt a településfejlesztési célok eléréséhez elengedhetetlen a külső finanszírozási források bevonása, amely a különböző támogatási lehetőségek folyamatos nyomon követésével és ezen források megpályázásával biztosítható. Ez részben a hazai (pl. kormányzati, megyei, vállalati, intézményi), de a következő pályázati ciklusban egyre inkább a nemzetközi pályázati lehetőségeket érinti.

Szükséges, hogy az Önkormányzat - a -TFT-n alapuló - koherens forrásszerzési stratégia keretében végezze pályázati tevékenységét annak érdekében, hogy elkerülje a pályázatok által irányított fejlesztések csapdáját és biztosítsa a helyi igényekhez illeszkedő, a település valós céljaihoz,

jövőképéhez igazított komplex forrásszerzési tevékenységet. Nélkülözhetetlen, hogy az Önkormányzat számára naprakész információk álljanak rendelkezésre a támogatási lehetőségekről és a lehető legszélesebb körű hazai és nemzetközi partnerséget alakítson ki, csatlakozzon nemzetközi együttműködésekhez, kezdeményezésekhez és megfelelő külső (pl. pályázati cégek, egyetemi kapcsolatok, vállalati partnerek) és belső erőforrás (pl. pályázati koordinátor, iroda) álljon rendelkezésre.

Fő tevékenységek:

- pályázati politika kidolgozása;
- projektauditálás, tervezett fejlesztési ötletek, lehetőségek feltérképezése, előzetes, projektötlet-szintű (ún. project outline) kidolgozása;
- hazai és nemzetközi tematikus együttműködésekhez való csatlakozás;
- külső erőforrás feltérképezése, bevonása, projektalapú együttműködési megállapodások megkötése;
- belső erőforrás kialakítása, felkészítése, folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása;
- folyamatos pályázatfigyelés.

4.4.3. KÖZSZOLGÁLTATÁSOK, INTÉZMÉNYI HÁTTÉR

A közzolgáltatások minősége jelentős részben befolyásolja a helyi fejlesztési tevékenységek végrehajtását. A közzolgáltatások nyújtásának módja vagy egyáltalán egy adott szolgáltatás megléte jelentősen befolyásolja az életminőséget és erősítheti vagy gyengítheti egy adott beavatkozás hatását.

A helyi életminőséget, a település vonzerejét és a népességmegtartó képességet többek között a bölcsődei, óvodai szolgáltatások köre, a családok vagy vállalkozások, beruházók fejlesztéseit pl. a hivatali ügyintézés módja jelentősen befolyásolja, amit az intézményfejlesztés területén az Önkormányzatnak a jövőben is folyamatosan korszerűsíteni szükséges.

Lényeges a nemzetközi kapcsolatok erősítése, ennek egyik eszköze a testvértelepülési kapcsolatok erősítése, az együttműködési programok szakmai területeinek bővítése.

A fejlesztések számára rendelkezésre álló intézményi háttér kulcsfontosságú a megvalósítás szempontjából. A változtatás irányát, módját és mértékét a gazdasági szereplők, a helyi lakosok szükségleteinek, elvárásainak, a jogszabályi, esetleg pályázati előírások és az önkormányzati célok függvényében, a fejlesztési beruházások tartalmához igazodva érdemes felmérni és meghatározni.

Az Önkormányzat közvetlen támogatást nyújt civil szervezeteknek tevékenységük ellátásában. A jövőben az Önkormányzat nagyobb figyelmet szánhat a vállalkozások működésének és fejlesztési lehetőségeinek támogatására.

4.5. TFT MEGVALÓSÍTÁSA SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA

A településfejlesztés szervezeti kereteinek kialakítását TFT-ben meghatározott fejlesztési beavatkozások és a finanszírozás jellege, a megvalósításhoz szükséges kompetencia, valamint a fejlesztés szereplőinek köre alapján több tényező határozza meg. A településfejlesztés szervezeti keretei, felépítése éppen ezért időben változhat, az aktuális fejlesztési igények, a rendelkezésre álló fejlesztési források függvényében. A fejlesztési célok, beavatkozások megvalósítása érdekében a meglévő intézményrendszer koncepcionális célokkal való összehangolására szükség lehet.

A szervezeti keretekkel szemben az egyik legfontosabb elvárás a rugalmas, hatékony, magas színvonalú megvalósításra alkalmas szervezetrendszer kialakítása. Ennek létrehozása érdekében a településfejlesztéssel összefüggésben felmerülő konkrét feladatok esetében a gyors és eredményes program- és projektmenedzsmenttel kapcsolatos hatásköröket a megfelelő szakmai kompetenciákat biztosító szervezeti egységekhez, szervezetekhez szükséges telepíteni.

Dunabogdány község településfejlesztési szervezeti struktúrája kettős tagolású: stratégiai és operatív menedzsmentből áll össze.

A stratégiai menedzsment

A stratégiai menedzsmentet a település képviselő-testülete alkotja, a Képviselő-testület és szervei szervezeti és működési szabályairól szóló Dunabogdány Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2014. (XI.13.) önkormányzati rendelete alapján a Pénzügyi, Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság, azaz 4 fő önkormányzati képviselő és 3 fő nem önkormányzati képviselő. Ők felelősek a döntéshozatal során a településfejlesztési célok elérése érdekében érdemi előrelépéseket tenni, valamint a fejlesztési terv megvalósulását, illetve ennek társadalmi-gazdasági hatásait nyomon követni, értékelni. A stratégiai menedzsment fő feladatai az alábbiak:

- A fejlesztési terv megvalósulásának folyamatos nyomon követése, értékelése. Ennek keretében az elhatározott fejlesztések megvalósulásának nyomon követése, azok elvárt eredményeinek és hatásainak értékelése.
- A településfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezetében történő változások figyelemmel kísérése, a külső feltételrendszer változásainak - a fejlesztési tervben megfogalmazott célokra és eszközökre gyakorolt hatásainak - elemzése, értékelése.
- A települési társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése a fejlesztési terv cél- és eszközrendszerébe.

Az operatív menedzsment

Az operatív menedzsmentet a Hivatal fejlesztések megvalósításában közreműködő szervezeti egysége, valamint az érintett intézmények vezetői alkotják. Ezek a szakemberek saját területükön végzik a fejlesztési terv céljainak végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. Az operatív menedzsment alapvető feladatai az alábbiak:

- Az önkormányzati fejlesztési elképzelések kidolgozása;
- Javaslatétel pályázati célok meghatározására, programok, koncepciók kidolgozására;
- A pályázati lehetőségek felkutatásának, a pályázatok előkészítésének, benyújtásának, nyilvántartásának, megvalósításának és elszámolásának szervezése, koordinálása;
- Részvétel a közbeszerzési eljárások kiírásában és lebonyolításában;
- Önkormányzati közreműködéssel és forrás felhasználásával megvalósuló beruházások kooperációján a megrendelő képviselete, a műszaki ellenőrrel a kapcsolat tartása, részvétel a beruházások lebonyolítási feladatainak ellátásában;
- Kapcsolattartás a térségi, megyei, regionális szervekkel a pályázatok és fejlesztési feladatok szervezése, lebonyolítása érdekében;
- Önkormányzati vagyoni- és ingatlangazdálkodási feladatok.

A projektek megvalósítása során a település a korábbi fejlesztések során kialakult gyakorlatnak megfelelően elsősorban saját humánerőforrását felhasználva látja el a menedzsment feladatokat. Amennyiben a pályázati konstrukció vagy egyéb körülmények szükségessé teszik, úgy az Önkormányzat projektmenedzsment céget is bevonhat a feladatok ellátásához.

Az önkormányzati operatív menedzsment tagjai mellett további külső szakértő szervezetek is részt vehetnek a projektek megvalósításában, biztosíthatják a szakmai szervezeti háttérrel például az alábbi kérdésekben: műszaki ellenőrzés, könyvvizsgálat, közbeszerzés stb. A külső szolgáltató kiválasztása során fontos, hogy a szakemberek folyamatosan rendelkezésre álljanak, illetve, hogy hatékonyan el tudják látni a projekt lebonyolítását, ellenőrzését, és hogy nagyfokú tapasztalatokkal rendelkezzenek támogatott projektek végrehajtásában.

Amennyiben több önkormányzat konzorciumában történik a fejlesztés, úgy a szervezet a stratégiai, vagy pénzügyi vonzattal járó döntést igénylő kérdéseket a konzorciumban pályázó önkormányzatok kijelölt kapcsolattartója elé, vagy rajta keresztül a polgármesterek, ill. a képviselő-testületek elé terjeszti. Ilyen kérdések lehetnek pl. az egyes szállítókkal megkötött szerződés módosítási igénye, Támogatási Szerződés módosítási igénye, időszaki, vagy záró projekt előrehaladási jelentés jóváhagyása stb.

4.6. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

4.6.1. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ A TFT KAPCSÁN

A településközi koordináció célja a TFT településközi egyeztetése, a jogszabályban rögzített partnerségi egyeztetéseket lebonyolítása. Az egyeztetések a következő szereplőket érinti: egyrészt a R. 11. mellékletében megjelölt, véleményezésre jogosult államigazgatási szervek, másrészt a környező települések (elsősorban a járason belül), illetve Dunabogdány lakossága, helyi érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetek. Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy a TFT elkészítésében a helyiek együttműködését, ennek érdekében az Önkormányzat hivatalos csatornákon keresztül (pl. települési honlap), felhívta az érintett célcsoportok figyelmét, hogy juttassák el javaslataikat az TFT kapcsán az Önkormányzatnak. A településközi koordináció egyik célja, a jogszabályban rögzített partnerségi egyeztetéseket lebonyolítása. Az egyeztetések a következő szereplőket érinti:

- a R. 11. mellékletében megjelölt államigazgatási szervek;
- a környező települések és megyei önkormányzat;
- lakosság, érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetek, vallási közösség (továbbiakban együtt: partnerek).

A jogszabály alapján, ha az Önkormányzat rendeletében szigorúbb követelményt állapít meg, mint a partnerségi egyeztetésre az R. szabályai. Az Önkormányzatnak a Dunabogdány Község Önkormányzata Képviselő - testületének 4/2017 (VI.12.) önkormányzati rendeletét a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól fenntartja.

4.6.2. PARTNERSÉG - TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ FEJLESZTÉSEK KAPCSÁN

- **Együttműködés helyi közösséggel**

A helyi szereplők bevonása a fejlesztésekbe a TFT cselekvési stratégiájának alapelvei között szerepel. Az Önkormányzat elhivatott abban, hogy a helyi közösség szereplői ne csak egyes fejlesztési célok kedvezményezettjeként jelenjenek meg a TFT-ben, hanem cselekvő szereplőként is részesei legyenek a települési stratégia, programok végrehajtásának.

- **Együttműködés a helyi gazdaság szereplőivel**

Az Önkormányzat párbeszédre törekszik a magánszektor szereplőivel. A helyi gazdaság szereplők megszólításának célja, hogy közvetlenül az Önkormányzattól tudjanak információhoz jutni a fejlesztési elképzelésekről, irányvonalakról, illetve akár konkrét fejlesztésekről is. Az ilyen alkalmak teret engednek a gazdasági szereplők igényeinek megfogalmazására, új ötletek meghallgatására, vagy a rendelkezésre álló erőforrások felmérésére. A párbeszéd tisztább és átláthatóbb helyzeteket teremt, könnyebbé teszi a fejlesztések megvalósítását.

- **Beruházásokat megelőző párbeszéd**

Konkrét beruházások esetében is érdemes előzetes egyeztetéseket lefolytatni. Amennyiben önkormányzati beruházásról van szó, úgy a tájékoztatás elvárható az Önkormányzat részéről, illetve a lehetséges konfliktushelyzeteket is oldani tudja az érdemi párbeszéd. Magánberuházások esetében, korlátozott az Önkormányzat mozgástere, de itt is fontos érdekérvényesítő szerepe lehet az előzetes egyeztetéseknek, illetve kommunikálni kell az önkormányzati és lakossági oldalról felmerülő elvárásokat.

- **Együttműködés a környező településekkel.**

Lásd: R3-as és R9-es részcélok.

5. MONITORING

A fejlesztésektől minden esetben azt várjuk, hogy valamilyen pozitív irányú hatás-elmozdulást okozzon. A monitoring azzal foglalkozik, hogy ezt a hatást, hogyan lehet kimutatni, értékelni, milyen folyamatok eredményeképpen érhetőek el a szándékolt hatások. Egy jól működő monitoring

rendszerrel az várható el, hogy optimálisabb működési folyamatokat eredményez a fejlesztések lebonyolítása, és a kapcsolódó döntéshozatal esetében.

Kiemelt cél:

- A fejlesztések hatékonyságának növelése a monitoring folyamatok optimalizációjával;
- A fejlesztések tervezhetőségének támogatása a monitoring rendszeren keresztül;
- A fejlesztések által elért szándékolt és közvetett hatások megismerése.

A településfejlesztési tervben foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a település érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a fejlesztési terv esetleges szükséges módosításáig.

- Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a településfejlesztési terv célkitűzéseinek elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket.
- A településfejlesztési terv felülvizsgálata, aktualizálása négyévente szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a fejlesztési terv megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.²⁰
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- Rendezési terv készítése előtt az Önkormányzat dönt, hogy a fejlesztési tervet változatlan tartalommal alkalmazza, egy későbbi időpontban módosítja, vagy ezek módosítása együtt készül.

A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a közmeghallgatáson a polgármester évente beszámolót tart a község polgárainak. A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon, a községi honlapon és a hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósulhat meg.

Alapvetően kétféle monitoring eljárást lehet megkülönböztetni:

- Folyamat-monitoring: Lényegében a fejlesztések nyomon követéséről van szó. A tervezési szakaszban megállapított célok és előrehaladási mérföldkövek alapján ellenőrzi a fejlesztések lebonyolítását. A folyamatmonitoring része a folyamatos kockázatelemzés és a szükséges korrekciós elemek beépítése a megvalósításba. A döntéshozatali szint számára lehetőséget teremt a fejlesztésekről folyamatos visszajelzést kapni.
- Hatás-monitoring: Minden fejlesztés megtervezésének része, az előzetes hatáselvárások megfogalmazása. A fejlesztések lezárulta nem jelenti automatikusan, hogy lehetővé válik a hatások kiértékelése, hiszen sok esetben a hatás-elmozdulás csak a működési tapasztalatokkal együtt válik interpretálhatóvá. Ez azt is jelenti, hogy a hatásmonitoring nem köthető kizárólagosan az adott fejlesztés lezárásához, hanem a megvalósítás után is szükséges a folyamatos monitoring tevékenység. A döntéshozatali szint számára a hatásmonitoring alapján jó visszajelzés kapható a fejlesztések eredményességéről, illetve továbblépési lehetőségek terén nyújt támpontokat.

A monitoringrendszer indikátorokon keresztül tudj visszacsatolást adni a fejlesztésekről. Alapvetően 3 típusú indikátort lehet megkülönböztetni:

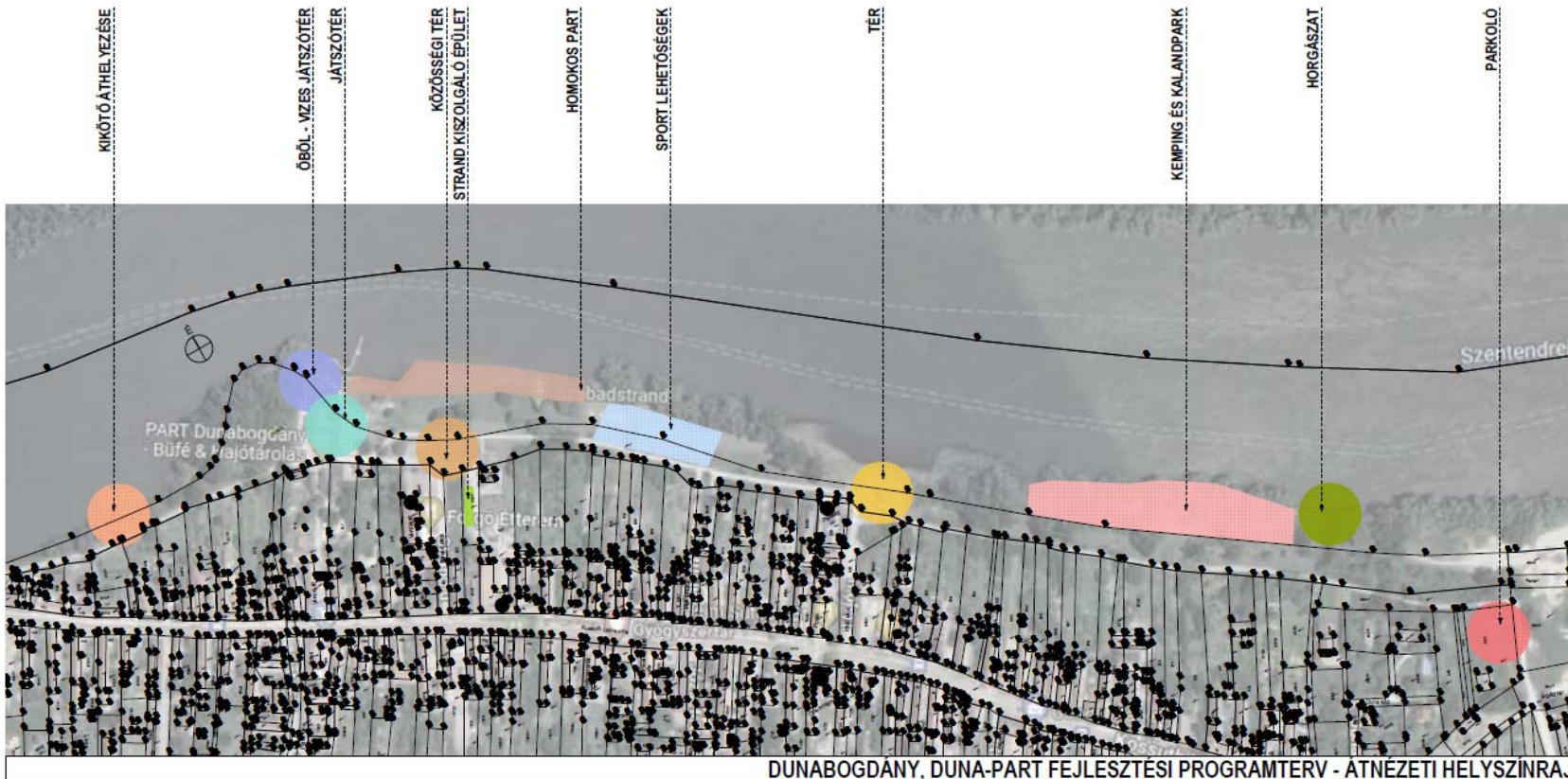
- Kimeneti indikátor: Az erőforrások felhasználásával „automatikusan” előálló (de legalábbis várható) kimenetekre utal.
- Eredményindikátor: A fejlesztések által generált közvetlen hatásokat mutatja be.
- Hatásindikátor: A fejlesztések közvetlen eredményeitől, akár igen távol álló, közvetett hatások bemutatására alkalmas.

²⁰ Az R.17. §-a alapján négyévente dönt az Önkormányzat, hogy a fejlesztési tervet és a rendezési tervet továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza, vagy módosítja, vagy újat készít.

II. MELLÉKLETEK

- Akcióterületi fejlesztési program (DP) - Dunabogdány, Duna-part fejlesztési programterv, átnézeti helyszínrajz (Forrás: Önkormányzat)
- Fejlesztési terv

6. AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSI PROGRAM - LEHETSÉGES INTÉZKEZÉSEK (DP)

7. FEJLESZTÉSI TERVLAP

A terv az állami alapadatok felhasználásával készült.

VOLGYZUGOLY Területfejlesztő és Tervező Műhely Kft.
1024 Budapest, Sztágyi Erzsébet fasor 13-15. Tel.: 1429-06-90

Településtervezés: Farkas Tünde, vezető településtervező tervező (TTT) 13/1209

Tájrendelés, zöldfelület megtervezése: Horváth Ágnes okl. településtervező TT 01-4397 okl. tervező építészmérnök

Tájrendelés, zöldfelület megtervezése: Kőrösi Márton okl. településtervező TT 01-5282 tájépítési szakértő

Környezetvédelem: Magyar Balázs okl. tájépítésmérnök okl. természetvédelmi mérnök okl. tájépítésmérnök okl. tájépítésmérnök okl. tájépítésmérnök

Környezetvédelem: Macznik Károly okl. közlekedésmérnök (OK 01-2454) (InfraPlan Kft.)

Víz-közművek: Biri Anita okl. gépészmérnök (OK 01-2454) (InfraPlan Kft.)

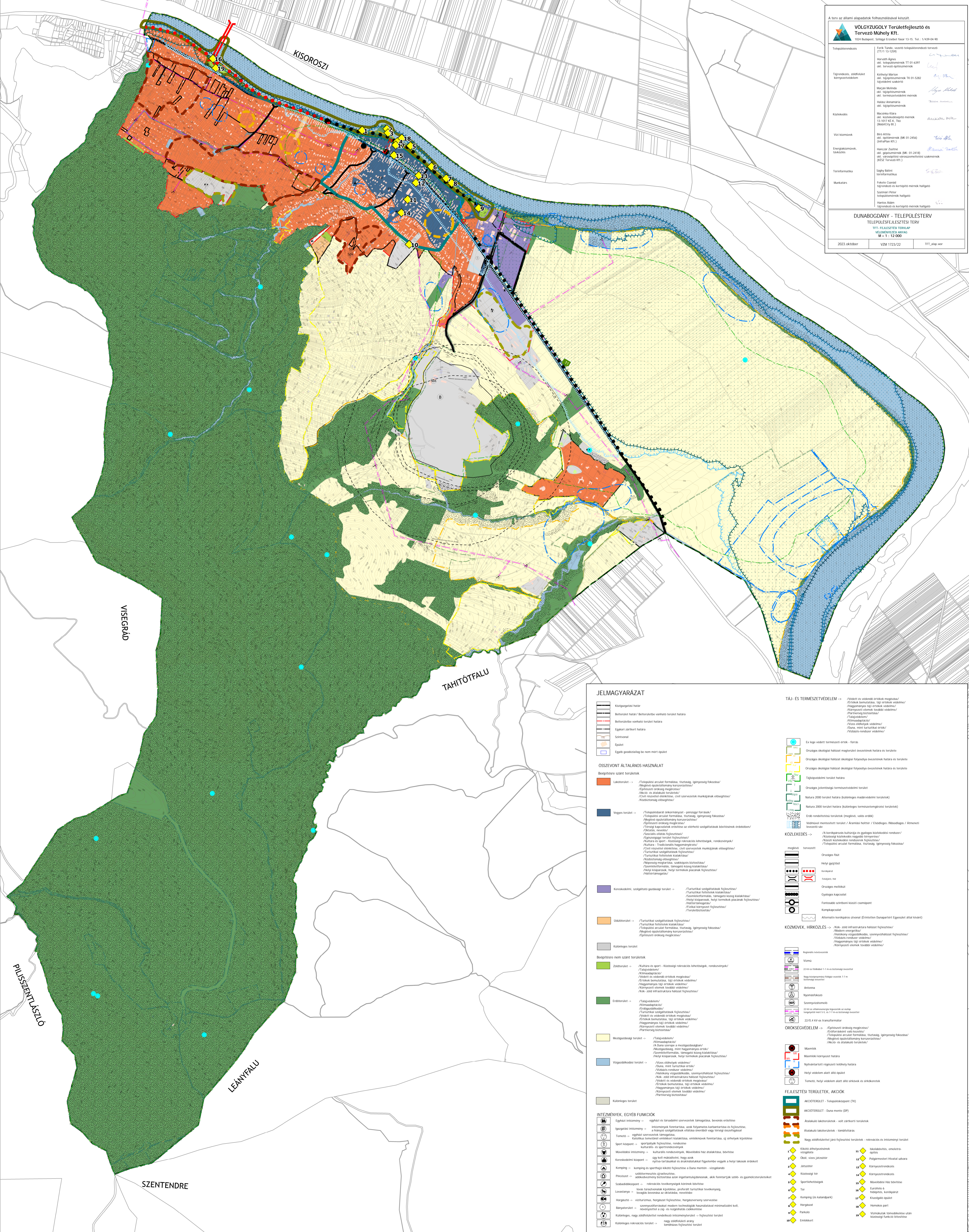
Energiamérnök, tervezés: Hanczár Zoltán okl. gépészmérnök (OK 01-2418) okl. tervezőmérnök, építésmérnök (OK-12) (Tervező Kft.)

Tervezőmunka: Sági Balázs tervezőmunkás

Munkatárs: Fekete Csaba okl. építészmérnök és kerítésmérnök hallgató Szűcs Péter okl. építészmérnök hallgató Horváth Ágnes okl. építészmérnök és kerítésmérnök hallgató

DUNABOGDÁNY - TELEPÜLÉSTERV
TELEPÜLÉSELEJTESÉSI TERV
TTT- FEJLESZÉSI TERV
VELEMELVEZÉSI ANYAG
M 1: 12 000

2023 október VDM 1723/22 TTT_ajp_wer

JELMAGYARAZAT

Környezeti határ

- Környezeti határ
- Beltérrel határos / Beltérrel határos terület határa
- Beltérrel határos terület határa
- Egykori zártkert határa
- Szomszéd
- Épület
- Egyéb geodetikus be nem mért épület

ÖSSZEFOGÓ ÁLTALANOS HASZNÁLAT

Beépítésre szánt területek

- Lakóterület -> /Tervezői terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Vegyes terület -> /Tervezői terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Környezeti terület -> /Tervezői terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/

Beépítésre nem szánt területek

- Értéktérület -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Értéktérület -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/

INTÉZMÉNYEK, EGYÉB FUNKCIÓK

- Egyszerű intézmény -> egyetemes társadalmi szociális támogatás, bevásárló központ
- Iskolai intézmény -> intézmény fenntartása, azok folyamatos karbantartása és fejlesztése, a helyi önkormányzatok általános feladatainak ellátása, önkormányzati feladatok
- Tűzoltó -> egyetemes társadalmi szociális támogatás, bevásárló központ
- Sport központ -> sporttevékenységek szervezése, rendezése, kulturális rendezvények, sportesemények
- Művelődési intézmény -> kulturális rendezvények, művelődési házi feladatok, bevásárló központ
- Környezeti központ -> sporttevékenységek szervezése, rendezése, kulturális rendezvények, sportesemények
- Kemping -> kemping és sporttevékenységek szervezése, rendezése a Duna mentén - vízparti övezetben
- Pihenőterület -> aktív pihenésre alkalmas területek, amelyek fenntartásuk, azok fejlesztésük
- Lovastája -> lovastáji tevékenységek szervezése, rendezése, kulturális rendezvények, sportesemények
- Horgászterület -> vízparti tevékenységek szervezése, rendezése, kulturális rendezvények, sportesemények
- Bányászterület -> bányászati tevékenységek szervezése, rendezése, kulturális rendezvények, sportesemények
- Környezeti terület -> környezetvédelmi feladatok ellátása, ökológiai szempontok megfigyelése
- Környezeti terület -> környezetvédelmi feladatok ellátása, ökológiai szempontok megfigyelése

TÁJ- ÉS TERMESZETVÉDELME

- Ex lege védett természeti értékek -> /Védett és védendő természeti értékek megőrzése/
/Értékek megőrzése, táj- és környezetvédelem/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Országos ökológiai hálózatok megőrzésére szolgáló terület -> /Védett és védendő természeti értékek megőrzése/
/Értékek megőrzése, táj- és környezetvédelem/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Országos ökológiai hálózatok megőrzésére szolgáló terület -> /Védett és védendő természeti értékek megőrzése/
/Értékek megőrzése, táj- és környezetvédelem/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Országos ökológiai hálózatok megőrzésére szolgáló terület -> /Védett és védendő természeti értékek megőrzése/
/Értékek megőrzése, táj- és környezetvédelem/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/

KÖZLEKEDÉS

- Országos főút -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Helyi főút -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Központi közlekedési csomópont -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/

KÖZMŰVEK, HIRKÖZLÉS

- Állatorvosi állomás -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Víznyelőcső -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Helyi víznyelőcső -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/

OROSZKÖZLEKÉS

- Műemlékek -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Műemlékek -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/

FEJLESZÉSI TERÜLETEK, AKCIÓK

- AKCIÓTERÜLET - Településközpont (TK) -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- AKCIÓTERÜLET - Duna mente (DM) -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Állatorvosi állomás -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
- Nagy zöldfelülettel járó fejlesztési terület -> /Környezeti terület formálása, tisztogató, igényesség fokozása/
/Általános építési előírások korlátozása/
/Építési országos előírások/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/
/Környezeti előírások, ökológiai szempontok megfigyelése/